יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 15 גראשען — היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 186 | Łódź, Czwartek, 9 sierpnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כח מנחם אב תרצ״ד | № 186

Adrse Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

108 גראד היץ אין אמעריקא

פיל הונדערטער פערזאנען זענען אומגעקומען

נ י ו - י א ר ק, 8 (ספ. טעל.)

א כוואליע פון אויסטערליש שטארקע היצען גצהמט ארום די פעראייניגטע שטאטען. פיל הונדערטער פערזאנען זענען שוין פון די היצען געשטארבען.

דער שטאט אקלאהאמא האט אנגעלכע יזקות, אז ס'איז נויטיג באלדיגע הילף אין דער פארם פון קרעדיטען פאר דער לאנדווירטשאפט.

נאך 21 שטאטען נויטיגען זיך אין דעם זעלבען מין הילף.

נ י ו - י א ר ק, 8 (ספ. טעל.)

אין קענזעס סיטי וויזט דער טערמאמעטער 108 גראד היץ אין שאטען. אין ספרינגפילד, אין שטאט איליגאיס דערגרייכט די היץ 104 מיט א האלבען גראד.

עס פגר'ן אויס אהן א שיער פיה און רינדער.

פרעזידענט רוזוועלט, וועלכער האט פערזענליך בעזוכט די שטאטען, וואס זענען שווער געטראפען געווארען פון די קאטאסטראפאלע היצען, האט דערקלעהרט, אז די רעגירונג וועט קומען מיט הילף צו דער בעפעלקערונג.

היטלער — א קייזער...

„פאלקס-קעניגרייך" אין דייטשלאנד

פ א ר י ז, 8 (ספ. טעל.)

א פאריזער דייטשע עמיגראציע-צייטונג ברענגט די סענסאציאנעלע ידיעה, אז היטלער האט ערנסט בדעה צו ווערען קייזער פון דייטשלאנד.

דיזעלבע צייטונג דערמאנט, אז אין יאנואר, ווען היטלער איז געווארען קאנצלער, האט זיין פרעסע-אדיוטאנט ראזענבערג געשריבען, אז דאס איז דער ערשטער שריט פון בראנדענבורגער טויער צום שלאס. דער דאזיגער זאץ ווערט ערשט איצט פערשטענדליך און בעקומט די אייגענטליכע בעדייטונג זיינע.

דער פלעביסציט דעם 19 ד. ח. וועט זיכער אויספאלען פאזיטיוו פאר היטלערן און אין שייכות דערמיט פערזיכערט מען אין אינפארמירטע קרייזן, אז דער „פיהרער" וועט אין די נאהענטסטע וואכען פראקלאמירט ווערען אלס קייזער.

צוליב דעם האט היטלער נישט געוואלט מסכים זיין אויפ'ן פרעזידענטען-טיטעל, וועלכעס פונקציע דארף בלייבען פערבונדען מיט הינדענבורגס נאמען.

לויט דער דערמאנטער צייטונג זאל היטלער האבען בדעה צו פראקלאמירען אין דייטשלאנד א „פאלקס-קעניגרייך" און אליין ווערען — נישט דייטשער קייזער, נאר קייזער פון דייטשלאנד. בזה האופן זאל שוין אויף אייביג אפפאלען די סכנה פון דעם צוריקקעהר פון די האהענצאלערנס, און ס'וועלען בטול ווערען אלע האפנונגען פון ווילהעלמען צוריקצובעקומען דעם דייטשען טראן.

אפגעשטעלט דעם יודענפרעסערישן „שטירמער"

פאר אנ'ארטיקעל געגען פרעז. רוזוועלט

ב ע ר ל י ן, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

דער לעצטער נומער פון שטרייכער'ס „שטירמער" איז קאנפיסקירט געווארען. די צייטונג איז פערמאכט געווארען אויף 14 טעג פאר אנ'ארטיקעל געגען פרעזידענט רוזוועלט, און געגען מאסאריק'ן.

אייביגע קאטארגע פאר א פערצווייפעלטען פאטער

ו י ע ן, 8 (ספ. טעל.)

דאס מיליטער-געריכט אין גראץ האט פערמשפט אויף אייביגע קאטארגע דעם שול-דירעקטאר אין שוואנבורג, וועלכער האט געדראהט דעם פאליציי-פאסטען אין שוואנבורג, אז ער וועט איהם אויפרייסען, אויב איהם וועט נישט ארויסגעגעבען ווערען דער זשאנדארם, וואס האט דערשאסען זיין זוהן.

געארבייט אין רומעניען פאלשע פינפער-זלאטעס

ל ע מ ב ע ר ג, 8 (טעלעפאניש)

אין מאליניצעני, אויף דער רומענישער זייט איז ארעסטירט געווארען א געוויסער פיאדאר דיאטשוק, וועלכער — ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען — האט אויסגעארבייט פאלשע 5-ער זלאטעס.

דערזעלבער איז שוין עטליכע מאל געזעסען אין טורמע פאר לאזען אין גאנג פאלשע דאלארען.

ארעסטאנטען-בונט אין מאסול

דערשטיקט געווארען דורך דער פאליציי

י ר ו ש ל י ם, 8 (ספ. טעל.) פון מאסול איז מען מודיע, אז אין דער הארטיגער תפיסה האבען זיך צובונטעוועט די ארעסטאנטען.

דער בונט איז דערשטיקט געווארען דורך דער פאליציי. דערביי זענען 2 ארעסטאנטען דערהרג'עט און 15 שווער פערוואונדעט געווארען.

דער ארעסטאנטען-בונט איז ארויסגערופען געווארען מחמת דער לעצטער פעראָרדנונג פון דער צענטראל-מאכט, אז די זעהענישען צווישען די ארעסטירטע און זייערע קרובים ווערען בעגרעניצט.

דערטרונקען געווארען 15 מאן

בעת א שרעקליכער אויטאבוס-קאטאסטראפע הינטער לובלין

לובלין, 8 (טעלעפאניש)

נעבען דארף סאדאסקע הינטער הוענגראוו איז אן אויטאבוס מיט 18 פאסאזשירען אריין אין וואסער 10 מעטער די טיף.

דער אויטאבוס איז איינגעזונקען געווארען, און עס איז מיט גרויס מיה געלונגען אפצוראטעווען בלויז 3 מאן און דעם שאפער בתוכם.

וועגען דער סיבה פון דער שרעקליכער קאטאסטראפע איז לעת עתה שווער עפיס פעסטצושטעלען. וואהרשיינליך האט דער אויטאבוס פערלוירען די איינטאציע און איז ארויף אויפ'ן באריער פון דער בריק.

דער אגענטאטאווער שאפער הייסט טשעסלאוו כילינסקי.

די אנפיהרונגס-מאכט פונ'ם וועגראווער פאוויאט געפינט זיך אויפ'ן ארט.

די ראטונגס-אקציע ווערט אהן איבעררייס געפיהרט דורך סאפערען און פייערלעשער.

דער אויטאבוס געפינט זיך נאך אלץ אויפ'ן דנא פונ'ם טייך, אבער איהם איז דערוויל געלונגען מיט דער הילף פון א שטאלענעם שטריק ארויפצוציהען אויף א פלאך פון 5 מעטער די טיף.

די ווייטערדיגע אקציע האט מען לייד'ע געמוזט איבעררייסען, ווייל די שטאלענע שטריק האט געפלאצט.

עס איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צו דער אנפיהרונג פון קריגס-ים-פלאט וועגען צושיקען טויכער. זיי זאלען אנקומען אינדערפריה.

אוירען, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטאָרישעס פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

פאר גאלד, בריזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

אייזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

Dr

Wajnberg

ספעצ. פון לונגע, הארץ און סקלעראזי-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

Uwadze PP. Odbiorców prądu na ograniczniki.

Dyrekcja Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej

(ELEKTROWNIA ŁÓDZKA)

zwraca uwagę PP. Odbiorców prądu, posiadających ograniczniki na to, że **OSTATECZNY TERMIN** wpłacenia należności za bieżący kwartał, t. j. podług rachunków koloru **bronzowego, upływa w dniu 14-tym b. m.**

Późniejsze zgłoszenia nie będą mogły być przez kasę uwzględnione, gdyż po wyżej wskazanym terminie wydaje się monterom polecenie udania się do zalegających z zapłatą PP. Odbiorców prądu w celu wyłączenia instalacji względnie zainkasowania należności wraz z kosztami.

Dr. med.

Haltrecht

צוריקגעקעהרט

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86

נעמט אן פון 8—11 טיטאג און פון 5—9 אוונט

זונטאג פון 10—1 בטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר אונבעמיטעלטע לעמשניצע-פרייזן

לעבער דער מאשין אויף

ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי

ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

ווארנונג!

אזוי ווי דער לאקאטאר

שמחה ווינאגראדזקי

איז מיר שולדיג געבליבען פון דער דירה איבער טויזענט זלאטעס און איך האב אויף איהם אנ'עקסמיסיע, וויל איך איהם געבען געלד אויך, כדי ער זאל זיך ארויסציהען און ער וויל נישט, בין איך געצוואונגען אויסצופיהרען די עקסמיסיע און בין נישט פעראנטווארטליך פאר די פאלגען. מיט אכטונג

די הויז-פערוואלטונג

פורנאצנא 25.

Likwidatorzy Sądowi Towarzystwa Kredytowego dla Handlu Spożywczego w Łodzi, Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji (dawniej Stary Rynek 15) — wzywają wierzycieli Towarzystwa, aby **zgłaszali się z dowodami swych należności do biura likwidacji** w kancelarji adwokata Blauszylda przy ulicy Cegielnianej pod Nr. 39, m. 10 w godzinach od 6-ej do 8-ej. Likwidatorzy

Adwokat Ignacy Blauszyld, Zygmunt Grynszpan

אכטונג! פריזיער, פריזיערקעס און שליטשלמאכערינס

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאוועליזאציע פון צעכען-געזעץ און מיט דער בעניינונג פון אונזער מטינקמט צוליב דעם בעפארשטעהענדען מינסטער-סעזאן, ווי אויך צוליב דער אוימערגעווענליכער שווערער לאגע, אין וועלכער אונזער פאך געפינט זיך, איז דער געבאט פון דער צייט אלגעמיינע גרופירונג אין צעך, און כדי די אויסענדערמאהנטע אנגעלעגענהייטע פרענען אלזייטיג צו לעזען, רופען מיר אין קורצען א יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג. דעריבער ליגט אויף אייך די פליכט איי ארדנונג צו ברענגען אייער מיטגלידס-בוך, דען די יעניגע, וואס זענען שולדיג מיטגלידס-בייטראג איבער 3 חדשים וועלען די אלגעמיינע פערזאמלונג נישט קענען בייוואוינען. אויב עס איז אייך טייער אייער עקזיסטענץ, מוזט איהר אונבעדינגט די פערזאמלונג בייוואוינען. אימפאלס איהר וועט זיך פערהאלטען פאסיוו, וועלען מיר זיין געצוואונגען אהן אייער אנוועזענהייט בעשטימען אייער גורל.

די קאנצעלאריע איז טעטיג יעדען טאג (אויסער פרייטאג און שבת) פון 5 נאכט. ביז 10 א זייגער אוועגד אונטער דער פערזענליכער אנפיהרונג פון אונזער עהרען-סעגיאר ה' קראקויער און דיזשורירענדע פערוואלטונגס-מיטגלידער. עס ווערען אויך אנגענומען נייע מיטגלידער.

מיט אכטונג

די פערוואלטונג פון פריזיער-צעך

אין לאדז, פילסודסקיעגא 69.

א בעראטונגס-קערפערשאפט אין א"י
וואס וועט נאמינירט ווערן דורך דער רעגירונג

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

די אנפיהרענדע יודישע קרייזען אין ארץ-ישראל האבען אונטערגענומען שריט בנוגע דעם בעשלוס פון דער א"י-רעגירונג מכח דער שאַפונג פון לעגיסלאטיווען ראט.

די פראגע פון לעגיסלאטיווען-ראט שטעלט זיך פאקטיש פאר ביים איצטיגען מאמענט אויף אזא אופן:

עס איז געשאפן געווארען א בעראטונגס-קערפערשאפט, אין וועלכער עס געהען אריין כאָ-שטעהער פון די מוניציפאליטעטען און דריי פאר-שטעהער פון דער רעגירונג.

די דאזיגע בעראטונגס-קערפערשאפט וועט אמטירען נאר אין געוויסע צייטען. איהרע מיט-גלידער וועלען בישט געוועהלט ווערען, נאר זיי וועלען ווערען נאמינירט דורך דער רעגירונג.

צעהלונג פון פרעמדע אראבער אין ארץ-ישראל

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

דער הויך-קאמיסאר האט פארארדענט א צעה-לונג פון די פרעמדע אראבער, וואס זענען אריבער-געקומען קיין א"י די לעצטע יאהרען.

אפגערופען די טאנענבערג-פייערונגען

בערלין, 8 (ספ. טעל.)

די דייטשע רעגירונג האט בעשלאסען אפצו-רופען די אפיציעלע פייערונגען אין שייכות מיט'ן 20-טען יאהרצייט פונ'ם זיג ביי טאנענבערג, וואס איז געווען בעשטימט אויפ'ן 26 ד. ח.

די פייערונגען זענען אפגעפופען געווארען מחמת דעם נאציאנאלען טרויער.

אויפגעריסען אנ'ארסענאל

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

פון מוקדען איז מען מודיע, אז אין סאנפין, נעבען קירין האבען כינעזישע אויפשטענדיגע אויסגעריסען א ריזיגען מאנדזשורישען ארסענאל.

מחמת דער עקספלאזיע זענען, לויט ביז-איצ-טיגע ציפערען, אומגעקומען 23 מאנדזשורישע זעלנער.

פרוי פיקאר פליהט
מיט איהר מאן צו דער סטראטאספערע

פילאדעלפיא, 8 (ספ. טעל.)

אנהויב קומענדיגען חודש האט בדעה צו פליהען צו דער סטראטאספערע די פרוי יאהאנא פיקאר.

אין דעם פליה וועט איהר בעגלייטען איהר מאן.

די פרוי פיקאר וועט פליהען אין דעם באַלאָן, אין וועלכען עס איז אינ'ם פאריגען יאהר געפלויגען צו דער סטראטאספערע הער מאיא-סעטל.

מכה דעם ווינער טראן...

פראג, 8 (ספ- טעל-)

אין די וינער פאליטישע קרייזען פערזיכערט מען, אז דער וואטיקאן פערמיטעלט צווישען די האבסבורגס און דער איטאליענישער רעגירונג וועגען דער פראגע פון אונטערשטיצען דעם צו-ריקקעהר פון אטאן האבסבורג אויפ'ן עסטרייכישען טראן. 3

אין גאלדענע מטבעות אנדערט-האלבען מיליארד דאלאר

וואשינגטאן, 8 (ספ. טעל.)

ביים אנווענדען כל'ערליי פארזיכטס-מיטלען זענען נעכטען געבראכט געווארען פון סאן-פראנציסקא קיין דענווער אין שטאט קאלאראדא אנדערטהאלבען מיליארד דאלאר אין גאלדענע מטבעות.

די רעגירונג האט אריבערגעפיהרט דאס געלד, „ווייל אזא אוצר מיט געלד קאן נישט גע-האלטען ווערען אין אזא געגענד, וואו עס קומען אפט פאר ערדציטערנישען“.

ריזיגע מאניפעסטאציע לכבוד דאלפוס'ן

וויען, (ספ. טעל.)

דער פאטריאטישער פראנט האט אויפ'ן העלדען-פלאץ אין וויען איינגעארדענט היינט א ריזיגע טרויער-מאניפעסטאציע לכבוד דעם אומ-געקומענעם קאנצלער דאלפוס.

אין דער דאזיגער מאניפעסטאציע האבען אנטיילגענומען אנ'ערך 150 טויזענד מאן.

דער הויפט-מאמענט פון דער מאניפעסטאציע איז געווען די רעדע פונ'ם קאנצלער שושניג.

7 א זייגער פונקט האבען זיך אין גאנץ עסטרייך אפגעשטעלט אויף א מינוט די באהנען.

פאגראם אין אלזשיר בריימערט זיך אויס

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

באַל'ן פאגראם אויף די יודען אין קאנסטאנ-טין (אין אלזשיר) האבען די געשעהענישען זיך אריבערגעטראגען אין דער שטאט פיליפעוויל, וואו היין עס זענען שוין אנגעקומען אפטיילונגען פון סענעגאליש מיליטער.

„מאטען“ איז מודיע, אז די סיטואציע אין דער שטאט קאנסטאנטין איז נאך געשפאנט. אויף דער הויפט-גאס פון שטאט, די נאציאנאל-גאס, זענען אונטערגעצונדען געווארען א רייה מא-גאזינען און עס זענען אויסגערויבט געווארען די שפייז-געוועלבער.

קיין קאנסטאנטין זענען ארויסגערופען געווא-רען די פייערלעשער פון דער שטאט אלזשיר, באַ-אין באטנא. די צייטונגען רופען די רעגירונג זי זאל מאכען א סוף צו דער פאגראם-סיטואציע, וואס איז ארויסגערופען געווארען דורך די אגיטא-טארען, וועלכע עס געהט אין אונטערייסען די לאיאלע מיטארבייט פון אלע עלעמענטען פון דער אלזשירער בעפעלקערונג.

געפונען דעם געגנבעטען עראפלאן
און ארעסטירט דעם פליהער

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

דער זמאטאר-פליהער פלוטאנאווי אנטא-נאוויטש, וועלכער האט ארויסגעגנבעט אנ'אערא-פלאן פון ווארשאווער האנגאר און איז אוועקגע-פלויגען אין אנ'אומבעוואוסטער ריכטונג — איז פערהאלטען געווארען אין אסטראוו, פויזנער קאנט. פון ווארשא, וואו ער האט פערבראכט א טאג מיט א נאכט, האט אנטאנאוויטש מיטגענומען אויפ'ן עראפלאן א פאטאזשיר.

אנטאנאוויטש וועט איצט געמשפט ווערען פאר פליהען אהן א פליהער-ליצענץ, פאר גנבענען דעם עראפלאן, פאר גנבענען בענזין און פארן איינשטעלען דאס לעבען פון פאסאזשיר, וועלכען ער האט לייכטזיניג ארויפגענומען אויף זיין מאשין.

אנטאנאוויטש איז ארעסטירט.

גהאנדי האט שוין אנגעהויבען זיין תענית

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

פון באמביי איז מען מודיע, אז טראָץ די התראות פון די דאקטוירים, האט גהאנדי, וועלכער געפינט זיך איצט אין דער געגענד ווארדהא, צענ-טראל-אינדיע, נעכטען אנגעהויבען זיין 7-טאגיגען תענית.

ער טוט עס דערפאר, ווייל זיינע אנהענגער האבען געשלאגען א פרומען הינדוס, און זיין פאס-טען זאל עס מכפר זיין אויף דער גרויסער זינד, וואס זיינע אנהענגער זענען בעגאנגען.

פאסיפיקאציע אין דער ציוניסטישער בעוועגונג

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

נעכטען אווענד איז פארגעקומען א געמיינ-זאמע בעראטונג פון מיטגלידער פון דער ציוניס-טישער עקזעקוטיווע, יודישער אגענץ, אלגעמיינע ציוניסטען, מזרחי, אקציאנס-קאמיטעט א. א.

די זיצונג איז געווען געווידמעט די רייבונ-גען אין ציוניסטישען לאגער.

אין דער בעראטונג האבען זיך נישט בעטייליגט נישט די רעוויזיאניסטען און נישט מפא"י.

עס איז דיסקוטירט געווארען די פראגע וועגען דער שטעלונג פון מפא"י און הצה"ר אין ציוניזם. דערביי איז בעריהרט געווארען די פראגע וועגען פאסיפיצירען די ציוניסטישע פארטיי-קער-פערשאפטען אין א"י.

מען האלט, אז די פראגע וועגען פאסיפי-קאציע איז אפיציעל כמעט ווי שוין בעשלאסען.

שמד-בעוועגונג צווישען אונגארישע יודען
זיי האבען גארנישט געלערנט פון דער דייטשער טראגעדיע

בודאפעשט. (יט"א) נישט קוקענדיג אויפ'ן טרויעריגען דייטשען בײשפּיל, איז די צאהל שמד-פאלען אין אונגארן אין 1933 געשטיגען, אין פערגלייך מיט 1932, אויף 86, בסה"כ האבען אין בודאפעשט - יאהר פאר'לאזען דאס יודענטום 495 פערזאן, דערונטער 219 מענער און 276 פרויען. די שמד-מאטיווען זענען דאס רוב פון ווירטשאפטליכען כאראקטער. 16 פון די משומדים זענען געווען גרים, וואס האבען זיך אומגע-קעהרט צום קריסטליכען גלויבען. 315 זענען ארי-בער אין דער קאטוילישער קירך, 157 — אין אנ-דערע קריסטליכע קירכען, 9 זענען געווארען קאנ-פעסיאנסלאז, 14 האבען נישט אנגעגעבען זייער נייעם גלויבען און איינער איז געווארען א בודהיסט. צום יודענטום האבען זיך אין משך פון 1933 אומגעקעהרט 48 גרים. משומדים, מיט 10 מעהר ווי אין 1932. חוץ דעם זענען אריבער צום יודענטום 51 קריסטען, דערונטער 13 מענער און 38 פרויען.

ביאליק-אקאדעמיע אין האג

אמסטערדאם, (יט"א) אין האג איז פארגעקומען א גרויסע טרויער-אקאדעמיע צום אנדענק פון חיים נחמן ביאליק. מיט א רעדע וועגען דעם ארט, וואס ביאליק פערנעהמט אין דער יודישער רענעסאנס-בעוועגונג, איז ארויסגע-טרעטען דר. איסמאן.

אויף א קליין שיפעל
איבער'ן אטלאנטישען אסעאן

ניו-יארק, 8 (ספ. טעל.)

א געוויסער יונגערמאן מיט'ן נאמען לאנסי-נען איז ארויסגעפאהרען אויף א דריימאטאדיגער זעגעל-שיפעל פונ'ם פארט דייטאן (פלארידא) מיט דער כוונה איבערצושווימען דעם אטלאנטישען אקעאן.

דער דרייסטער שיפער האפט, אז ער וועט די רייזע אדורכמאכען אין 60 טעג.

ער האט בדעה אויסצולאנדען אין ביאריק.

ערפאלגען פון וויענער „הכח“

וויען, (יט"א) נאך א מאנאטליכען טורניר איבער רומעניען האט דער „הכח“ זיך אומגעקעהרט קיין וויען. פון 14 מעטשען, וואס די מאנשאפט האט געשפילט מיט רומענישע פוסבאל-קלובען, האט „הכח“ געוואונען 13. דער אלגעמיינער רע-זולטאט פון די געוואונענע טויערן דריקט זיך אויס אין פערהעלטניש 68 צו 13.

„דזשאינט“ און „איקעם“ אסיג-נירען געלד פאר די געליטענע פון דער פערפלייצונג

ווארשא, 8 (טעלעפאניש פון אונזער קא-רעספאנדענט).

די צענטראלע פון „איקעם“ אין פאריז האט צוגעשיקט צום מיניסטעריום פאר געזעלשאפטליכער שוץ 1000 זל. לטובת די געליטענע פון דער פערפלייצונג.

דער „דזשאינט“ האט צוגעשיקט 7,500 זל. מיט דער בקשה, אז א דריטעל טייל פון דעם געלד זאל געהן אויף בעשפייזונג פון די קינדער פון די פערפלייצונגס-קרבנות.

די סומען זענען איבערגעוויזען געווארען דעם קאמיטעט צו העלפען די געליטענע פון דער פערפלייצונג.

40 יאהר יודיש-ליטעראַרישע געזעלשאפט אין אונגארן

בודאפעשט, (יט"א) די טעג האט די יודיש-אונגארישע ליטעראַרישע געזעלשאפט גע-פייערט אויף איהר יעהרליכער פערזאמלונג דעם יובילעאום פון איהר 40-יעהריגער עקזיסטענץ.

די געזעלשאפט האט בעשלאסען ארויסצו-געבען א סעריע בעלעטריסטישע ווערק פון יודישע שרייבער.

אין די זוכענישען פון ארישען שלשלת-היוחסין

פראג (יט"א) ווי ווייט די שטאנדעס-אמטען אין דייטשלאנד זענען פערווארפען מיט ארבייט צוליב די נאכפארשונגען אין „שלשלת-היוחסין“ ביים זוכען בעווייזען פון דער ארישער אבשטאמונג, בעווייזט א גאטיץ אין „וועסטדייטשען בעאבאכטער“. דאס בלאט טיילט מיט, אז בלויז אין קעלן זענען אין משך פון די לעצטע 3 חדשים געמאכט געווארען אנ'ערך 80 טויזענט אבשריפטען פון די שטאנדעס-ביכער.

אדמיניסטראטיווע און קירכליכע שטאנדעס-אמטען אין די לענדער אין שכנות מיט דייטש-לאנד, ווי דענעמארק, שוועדען, האלאנד, טשעכא-סלאוואקיי בעקלאגען זיך אין דער פרעסע, אז זיי ווערען פערשאטען מיט בקשות וועגען אפשטא-מונגס-דאקומענטען מצד רייכס-דייטשען, וואס זייערע אבות האבען געשטאמט פון די דערמאהנטע לענדער.

„נאאיוויטעט“ פון עסטרייכישע פאליציאנטען

וויען, 8 (ספ. טעל.) פאר'ן ווינער מי-ליטער-טריבונאל האט זיך אנגעהויבען דער פראצעס פון 9 פאליציי-בעאמטע, וועלכע האבען דעם 25. יולי אנטיילגענומען אין דעם אנפאל אויפ'ן קאנצ-לער-אמט.

אלע בעשולדיגטע טענה'ן, אז זיי זענען געווען איבערצייגט, דאס עס האנדעלט זיך וועגען א לעגאלע אקציע, וועלכע איז אונטערגענומען גע-ווארען אויף דער פעראָרדנונג פון עסטרייכישען מלוכה-פרעזידענט.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנד-לונג און מעטסוטעלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בײטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

פאן-פאפען וועגען זיין נייער מיסיע

בערלין, 8 (ספ. טעל.)

דער געוועז. וויצע-קאנצלער פאן פאפען האט דערקלערט פאר זשורנאליסטען פאלגענדעס:

„די אויפגאבע, וואס איז מיר אנפערטרויט געווארען דורכ'ן פיהרער און קאנצלער אין געשריפט פון 26 יולי איז פארמולירט געווארען קלאהר און בולט. איך האב איבערגענומען די מיסיע, כדי אויסצופיהרען זי אין גייסט און אין זין, אין וועלכער זי איז מיר אנפערטרויט געווארען. איך ווייס ווי אפהענגיג עס איז די אפשפאנונג פון דער אייראפעאישער סיטואציע פונ'ם דערפילען די דאזיגע שליחות. איך ווייס אויך, אז אויף דעם דאזיגען אמט מיינעם קאן איך דינען מיין לאנד.

דער מארשאל הינדענבורג האט אין זיין בריף צו מיר וועגען דעם ענין געשריבען: „אויב איך שיק אייך איצט קיין וויען, אלס דיפלאמאטישען פארשטייער פון דייטשלאנד, טו איך עס מיט דער אויפריכטיגער האפנונג, אז אייך וועט געלונגען איינצושטעלען נארמאלע און הארציגע בעציהונגען מיט'ן קרובישען עסטרייכישען פאלק“.

דער דאזיגער בעפעהל איז גלייכצייטיג א טעסטאמענט, צו וועלכען מ'קאן גארנישט צוגעבען.

בערלין, 8 (ספ. טעל.)

פאן-פאפען האט בעקומען דיפלאמען, לויט וועלכע ער איז בעפרייט געווארען פון זיין אמט, אלס מיניסטער און וויצע-קאנצלער און איז נאמי-נירט געווארען אלס בעפולמעכטיגטער מיניסטער און אויסערארדענטליכער געזאנדטער מיט א ספע-ציעלער מיסיע ביי דער עסטרייכישער רעגירונג.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און וענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט,
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג.
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אוונד.

לאָדז, 9 אויגוסט 1934

„נײַער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 9 אויגוסט 1934

זשיראַרדאָוו — דער סימבאָל פון דער קאַפּיטאַליסטישער מאָראַל

שאַרפער אַרטיקעל אין „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ"

ווי בעוואוסט טומלט זיך שוין מיט די זשיראַרדאָווער פאַבריקען זייט אַ לאַנגער צייט. די דאָזיגע פאַבריקען וועלכע זענען בעת דער מלחמה דורך דעם דייטשען אָקופּאַנט צושטערט געוואָרען, האָבען בשעתו אָפּגעקויפט פראַנצויזישע קאַפּיטאַליסטען אין וועמענס בעזיץ עס געפינט זיך איצט 30 פּראָצענט פון די אַקציעס. עס איז נישט בעוואוסט ווען דער פאָרשטעהער פון די פראַנצויזישע קאַפּיטאַליסטען בוסאַק, האָט די אַקציעס געקויפט. מעגליך, אַז געשעהען איז עס דעמאָלט ווען די פאַבריקען זענען געווען צושטערט און מען האָט די אַקציעס געקענט קויפען בחצי-חנם. ערשט ווען די פּוילישע רעגירונג, האָט די פאַבריקען צוריק אויפגעבויט און געלאָזט אין בעטריב, האָט זיך בוסאַק געמעלדעט און אַלס אייגענטימער געפאָדערט צוריק די פאַבריקען. עס איז דאַן געשלאָסען געוואָרען אַ אָפּמאַך אויפן סמך פון וועלכען בוסאַק האָט געדאַרפט צוריקצאָהלען דער רעגירונג דאָס געלד, וואָס עס האָט געקאָסט דאָס צוריקאויפבויען די פאַבריקען. בוסאַק האָט אין 1923 בעצאָהלט מיט די דעוואַלואירטע פּוילישע מאַרקען און פאַר אַ סומע, וואָס האָט דאַן אויסגעמאַכט 23 טויזענט שווייצאַרישע מאַרק, איז ער געוואָרען דער אייגענטימער פון די ריזיגע זשיראַרדאָווער פאַבריקען. פעראַנטוואָרטליך פאַרן אָפּמאַך איז געווען דער דעמאָלטיגער מיניסטער קוכאַרסקי אָבער דעם סיים האָט איהם בעפרייט פון פאָרוואורף צו האָבען געשלאָסען אַ טראַנזאַקציע צום שאָדען פון פּוילישען מלוכה אוצר.

זייט דאַן האָט זיך אין די זשיראַרדאָווער פאַבריקען אָנגעהויבען צו פיהרען אַ פּשוטע רויב-ווירטשאַפט. די פאַבריקען האָבען כסדר געבראַכט דעפיציטען. ווי עס איז שפּעטער פעסטגעשטעלט געוואָרען זענען די מאַכינאַציעס געמאַכט געוואָרען אויף פאָלגענדען אופן: די זשיראַרדאָווער פאַבריקען פון וועלכע בוסאַק נעהאָט 80 פּראָצענט אַקציעס, האָבען געקויפט ביי בוסאַקען, וועלכער איז אַ הענדלער פון גאַרן, גאַרן און געלאָזט צאָהלען זיך העכערע פּרייזען ווי עס איז געשטאַנען אויפן מאַרק.

אַ חוץ דעם האָבען די זשיראַרדאָווער פאַבריקען געצאָהלט יעהרליך מיליאָנען זלאָטעס בוסאַקס פראַנצויזישע פאַבריקען פאַר דער „טעכנישער הילף", די זשיראַרדאָווער פאַבריקען האָבען בעקומען „פינאַנציעלער הילף" פון בוסאַקס פינאַנציעלע אונטערנעהמונגען צאָהלענדיג פאַר דער דאָזיגער הילף 24 פּראָצ. אַ יאָהר. די זשיראַרדאָווער פאַבריקען האָבען אויך בעקומען „קרעדיט" אויף אַזאַ אופן, דאָס זיי האָבען אויסגעשטעלט וועקסלען און בוסאַק האָט זיי דיסקאָנטירט. דאָס אַלץ איז געמאַכט געוואָרען, בכדי צו ציהען רווחים נישט פון דער פּראָדוקציע פון פאַבריק, נאָר דורך שפּעקולאַציע, דורך אַ קינסטליכער פערקלענערונג פון ווערט פון די פאַבריקען, בכדי נישט צו צאָהלען קיין דיווידענדע די פּוילישע אַקציאָנערען און קענען אויפקויפען זייערע אַקציעס פאַר האַלבע געלד, אין דער זעלבער צייט קינסטליך צו הייבען די רווחים פון בוסאַקס פראַנצויזישע אונטערנעהמונגען א. אַ. וו. די דאָזיגע רעוואָלוציעס האָבען דערפיהרט צו אַ גרויסען סקאַנדאַל און נעגען די פראַנצויזישע קאַפּיטאַליסטען איז פערפיהרט געוואָרען אַ געריכטליכע אויספאָרשונג.

צווישען אַנדערע איז אויך אַרויסגעטרעטען מיט אַ טענה צו די פראַנצויזישע אַקציאָנערען דער קאָמיטעט פון דער מינדערהייט פון די פּוילישע אַקציאָנערען, און אַלס רעזולטאַט פון אַ געריכטס-בעשלוס איז איבער די פאַבריקען בעשטימט געוואָרען אַ סעקוועסטער.

מיט אַ פּאָר טעג צוריק איז אָבער פעראָפענטליכט געוואָרען אַנ'ערקלערונג פון דער פּוילישער מינדערהייט, אַז בוסאַק איז מסכים איבערצוגעבען דעם ענין אַנ'אַרביטראַזש. עס איז דעמאָלט בעטראַכט געוואָרען אַלס אַ זיג פון די פּוילישע אַקציאָנערען. אָבער באַלד האָט זיך אַרויסגעשטעלט, דאָס בוסאַק האָט געוואָלט איבערקויפען די בוררים און עס איז ענטשטאַנען אַ גרויסער סקאַנדאַל.

די הײַנטיגע „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ" פעראָפענטליכט וועגען דעם דאָזיגען ענין אַנ'אַרטיקעל אין וועלכען עס ווערט צווישען אַנדערען געזאָגט פאָלגענדעס:

„די זשיראַרדאָווער פראַגע ענדיגט זיך נישט מיט דער קעשענע פון די פּוילישע אַקציאָנערען. ווען בוסאַק וואָלט זיך „געטיילט" מיט זיינע רווחים, וואָס זענען ענטשטאַנען פון אַזעלכע מאַכינאַציעס, מיט די פּוילישע אַקציאָנערען, וואָלט די דאָזיגע געמיינזאַמע שפּעקולאַציע, וואָלט דער דאָזיגער פּויליש-פראַנצויזישער גובישער בונד נישט געענדערט אויף קיין האָר די גאַנצע פראַגע, ווייל די פראַגע זשיראַרדאָוו איז אַ פראַגע פון די עטישע נאָרמען פון דער טעטיגקייט פון קאַפּיטאַל אין פּוילען. עס דאַרף דאָ אַנגעוויזען ווערען זיך און דער וועלט, וואָס עס איז דערלויבט און וואָס נישט.

די פראַגע זשיראַרדאָוו איז געוואָרען אַ סימבאָל פון דער קאַפּיטאַליסטישער מאָראַל אין פּוילען. די דאָזיגע מאָראַל איז אין פערשידענע לענדער פערשידען. אין ענגלאַנד איז אַ פינאַנציעלער סקאַנדאַל אַ זעלטענהייט — אין אַנדערע לענדער פּאַסירט עס אָפטער. פון אַזאַ אָדער אַנדערער ערלעדיגונג פון דער פראַגע זשיראַרדאָוו איז אָפּהענגיג צו מיר ווילען אין פּוילען האָבען אַ געזונדע, ערליכע, סאָלידע אינדוסטריע — אָדער אַ שפּעקולאַטיווע, גנבה'שע, רויבערישע.

און ווען דער ענין איז שוין געווען אין גאַנג, ווען די האַנד פון דער גערעכטיגקייט האָט זיך שוין אָנגעהויבען אַראָפּלאָזען אויפ'ן קאַרק פון בוסאַקען האָט מען איהם פּלוצלינג אין פּוילען דערקלערט אַמנעסטיע. דער קאָמיטעט פון די פּוילישע אַקציאָנערען האָט מיט קלאַפּען און פּויקען צו וויסען געטין דער גאַנצער וועלט: ה' בוסאַק האָט צוגעזאָגט די בע'גנב'עטע צוריקצוגעבען אַ טייל פון דער גנבה און ווייטער נישט צו גנב'ענען.

אַזוי זעהט אויס אין אונזערע אויגען דער אָפּמאַך צווישען דעם קאָמיטעט און בוסאַקען. דער נישט בעקאַנטער צוזאַמענשטעל פון קאָמיטעט אַדוואָקאַטען, פערמיטלער און בעצאָהלטע אַגענטען האָבען מיטברויכט מיט דעם צוטרוי פון די ברייטע קרייזען בע'עוולה'טע, אַפילו נישט פאַר אַ טאָפּ לינזען, נאָר פאַר אַ פערשטינקען וואורשטעל, האָט דער קאָמיטעט בעשלאָסען צו פערקויפען זיין רעכט...

מיר שרייבען דאָס מיט אַנ'אומגעגנעהם געפיהל, אָבער מיט אַ גרעסערער שאַרפקייט, ווייל אויפ'ן אָפּמאַך געפינען זיך אונטערשריפטען פון מענשען, וואָס געהערען צו אונזער לאַגער. דאָס ענדערט אָבער נישט און וועט נישט ענדערען אונזער אָפּשאַצונג פון דעם, וואָס איז געמאַכט געוואָרען.

פּונקט אַזוי, ווי אויף דעם דיפּלאָמאַטישען דרוק לטובת בוסאַקען, וואָלטען מיר געמוזט ענטפערען, אַז בוסאַק איז פאַר אונז נישט קיין פראַנצויז אָדער דייטש, נאָר אַ ראַפינירטער שווינדלער, אַזוי מוזען מיר די אַלע, וואָס ווילען אויף אַזאַ אָדער אַנדערען אופן, ווערען בוסאַקס שותפים, בעטראַכטען אַלס שותפים פון אַ שווינדלער.

זייט מאַי 1926 האָט זיך אין פּוילען געענדיגט דער האַנדעל מיט מלוכה'שע אינטערעסן. און קיינעם נישט, אונטער קיין שום בעדינגונגען וועט שוין נישט געלונגען אַזאַ האַנדעל ווייטער צו טרייבען.

נאָר דעם פּלעביסציט פון 19. אויגוסט

וועט היטלער פיהרען אַ שאַרפערע נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע פּאָליטיק

אין „פּאַריזער טאַגעבלאַט" איז פערעפענטליכט אַ קאָרעספּאָנדענץ פון בערלין, אין וועלכער עס ווערט צווישען אַנדערען געזאָגט פאָלגענדעס:

„להיפוך צו דער מיינונג פון אַ טייל אויסלענדישע קאָרעספּאָנדענטען, וועלכע גלויבען, אַז נאָך דער אָפּשטימונג פון 19 אויגוסט, דאַרף מען ערוואַרטען אַ מעסיגונג פון היטלערס פּאָליטיק, מוז שוין פעסטגעשטעלט ווערען, אַז די דאָזיגע האָפנונגען זענען פאַלש. נאָכדעם ווי די לעצטע אינסטאַנץ, וועלכע האָט נאָך אַמאָל, אויף אַ גאַנץ פאַרזיכטיגען אופן, געפּרובט היטלערן צו האַמעווען אין זיין פּאָליטיק, איז אָפּגעפאַלען, קען מען זיין זיכער, אַז איצט ערשט וועט זיך אַרויסווייזען מאַסלאָזיגקייט פון נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישען רעזשים. איבריגענס ווערען שוין איצט געמאַכט פאַר ברייטונגען אויך יענעם טייל פון דעם ביוראָקראַטישען אַפּאַראַט, אין וועלכען די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען האָבען זיך נאָך נישט געהאַט איינגאַנצען פערפעסטיגט, צו אָקופּירען. עס געהט דאָ הויפּטזעכליך אין דעם דיפּלאָמאַטישען דינסט, וואו עס זאָל פאָרקומען איינגיכען גרויסע ענדערונגען. קודם כל איז שוין זיכער, אַז מיניסטער נויראַט, וועלכער איז געווען הינדענבורגס מענש, נאָך מעהר ווי פּאַפּען, און וועלכער האָט נאָר צוליב הינדענבורגס אויסדריקליכען ווונש נישט דעמיסיאָנירט, וועט באַלד פערשווינדען פון אַמט פון אויסערן-מיניסטעריום.

די השפּעה פון אַלפרעד ראָזענבערג, דעם טעאָרעטיקער פון דער אויסערליכער פּאָליטיק פון דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי אין וועלכען עס איז ביזאיצט נאָך נישט געלונגען צו קומען אויף דעם ריכטיגען פּאָסטען האַלט אין וואַקסען. ביי די בעראַטונגען מכוח דייטשלאַנדס שטעלונג צום פּראָיעקט פון אַ מזרח-לאָקאַרנאָ האָט ער שטאַרק בעאיינפלוסט היטלערן. פאַר ראָזענבערג'ן וועלכער האָט זיך נאָך נישט אָפּגעזאָגט פון זיינע פּלענער וועגען דער „אַקציע אויף מזרח" איז אַ אָפּמאַך אין וועלכען עס זאָל גאַראַנטירט ווערען אַלע גרעניצען אַזאַ שרעקליכע זאַך, געגען וועלכען ער האָט געקעמפט מיט אַלע מעגליכקייטען. עס איז איהם געלונגען היטלערן צו איבערצייגען, להיפוך צו דער מיינונג פון דער ווילהעלם-שטראַסע אַז דייטשלאַנד דאַרף זיך נישט לאָזען בערויבען די בעוועגונגס-פרייהייט אויף אַלע גרעניצען דורך אָפּמאַכען. לויט זיין מיינונג איז דער אָפּמאַך מיט פּוילען אויך שוין אַ פּסיכאָלאָגישער לאַסט, וואָס דאַרף נישט מעהר בעשווערט ווערען.

אַזוי איז די אַלגעמיינע מיינונג, אַז ראָזענבערג וועט איצט אָנהויבען שפּילען אַ ראָלע. עס פערשטעהט זיך, אַז אַלס נויראַטס פערטרעטער וועט איהם אַזוי לייכט נישט אָנקומען צו ווערען. ביי אַזעלכע בעשלוסען איז היטלער בעהערשט אָפטמאָל אין דעם דייטשען גלויבען אין מאַכטעגישקייט. און פון ראָזענבערגס דיפּלאָמאַטישע קונסט, נאָך זיין וויזיט אין לאָנדאָן, וועלכען ראָזענבערג וועט קיינמאָל נישט פערגעסען, איז היטלער נאָך נישט איינגאַנצען איבערצייגט.

דער צווייטער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער גדול, ריבענטראָפּ זאָל דערפאַר בעשטימט ווערען אַלס אויסערן-מיניסטער אָדער אַלס באָטשאַפטער אין פּאַריז.

אַלס רעזולטאַט פון דער ריינינונג, וואָס עס וועט איינגיכען אונטערגענומען ווערען, ווילען גאַנץ זיכער דריי באָטשאַפטערס מוזען פערלאָזען זייער אַמט. און דאָס דווקא יענע פאָרשטעהער, וועלכע האָבען דייטשלאַנד פערטרעטען אין די דריי וויכטיגסטע אייראָפּעאישע הויפּט-שטעט, אין פּאַריז, לאָנדאָן און רוים.

פאָן העש ווערט אין ענגלאַנד בעטראַכט פאַר איבעריג. אויפן פּאַריזער פּאָסטען זענען פערהאַן זעהר אַ סך קאַנדידאַטען פון צווישען די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען. וואָס ווידער שייך פאָן האַסעל, דעם דייטשען באָטשאַפטער אין רוים, וועט ער מוזען געהען, ווייל היטלער פערזיכערט, אַז די צוזאַמענקונפט מיט מוסאָליני אין ווענעדיג, האָט ער אַזוי שלעכט איינגעאָרדענט, דאָס זי האָט דערפיהרט נישט צו קיין בונד צווישען ביידע מלוכות, נאָר צו אַ ברוך צווישען איטאַליען און דייטשלאַנד.

ווי האַלט עס מיט'ן פּראָיעקט וועגען „מזרח-לאָקאַרנאָ"

אין שייכות מיט דעם פראַנצויזישען פּראָיעקט וועגען „מזרח-לאָקאַרנאָ" איז אין דער „פּאָסל. נאָוו." פערעפענטליכט אַ לייט-אַרטיקעל, אין וועלכען מיר נעהמען אַרויס פאָלגענדעס:

די געשעהענישען אין עסטרייך און אין דייטשלאַנד האָבען אָפּגערוקט אויפ'ן צווייטען פּלאַן די זעהר אינטערעסאַנטע ענטוויקלונג פון דער פראַגע וועגען „מזרח-לאָקאַרנאָ". דער פּוילישער אויסערן-מיניסטער בעק האָט בעזוכט רעוועל, דער עסטלענדישער אויסערן-מיניסטער סעליאַמאַ איז געפאָהרען קיין מאָסקווע, נאָך זיין געשפּרעך מיט ליטווינאָוו'ן איז פערעפענטליכט געוואָרען אַ מעלדונג, אין וועלכער עס ווערט אויסגעדריקט „די פולע צופרידענהייט און דאָס כּסדר וואַקסענדע געגענזייטיגע פערשטעהען און געגענזייטיגער צוטרוי פון ביידע לענדער" און זייער „צוזאַמענאַרבייט ביים פערפעסטיגען דעם שלום אין מזרח-אייראָפּאַ. „די עסטלענדישע רעגירונג — ווערט געזאָגט אין דער מעלדונג — דריקט אויס איהר גינסטיגע שטעלונג צו דער אידעע פון אַ רעגיאָנאַלען פּאַקט אויף מזרח-אייראָפּאַ וועגען געגענזייטיגער פערשטענדיגונג אין וועלכער עס זאָלען זיך בעטייליגען סאָוויעט-רוסלאַנד, פּוילען, דייטשלאַנד, טשעכאָסלאָוואַקיע און די באַלטישע מלוכות".

דעמזעלבען טאָג האָט דער לעטישער פאָרשטעהער אין מאָסקווע אָפּגעגעבען ליטווינאָוו'ן אַ ענליכע ערקלערונג. ביידע אָבער סיי עסטלאַנד, סיי לעטלאַנד, האָבען זיך איבערגעלאָזט דאָס רעכט אַריינצוטראָגען אויסבעסערונגען און דערגענצונגען אין טעקסט פון אָפּמאַך, נאָכדעם ווי זיי וועלען דעם טעקסט דערהאַלטען. דער טעקסט אַליין, דאַרף ווי עס זעהט אויס, אויסגעאַרבייט ווערען דורך דער סאָוויעט-רעגירונג.

עס האַנדעלט זיך, וואַהרשיינליך, פון איינע פון יענע סעריע אָפּמאַכען, פון וועלכע עס זאָל בעשטעהען דער „מזרח לאָקאַרנאָ". עסטלאַנד און לעטלאַנד מעלדען וועגען זייער גינסטיגער שטעלונג צו דער אידעע, פאַר די סאָוויעטען האָבען זיך שוין אַרויסגעזאָגט און פאַר וועלכער פראַנקרייך האָט געמאַכט פּראָפּאַגאַנדע אין לאָנדאָן און רוים.

טשעכאָסלאָוואַקיען האָט שוין מסכים געווען צוצוטרעטען צום דאָזיגען אָפּמאַך. דייטשלאַנד שווייגט ביז-איצט. היטלער האָט זיין רעדע אין רייכסטאַג וועגען די שחיטות פון 30 יוני, געהאַלטען באַלד נאָך די ערקלערונגען פון סיימאָנען און מוסאָליניען, וועלכע האָבען זיך אַרויסגעזאָגט לטובת דעם פּראָיעקט פון „מזרח לאָקאַרנאָ", די דאָזיגע ערקלערונגען האָבען אין בערלין אַרויסגערופען אַ פערוואונדערונג און אונצופרידענהייט. צוליב דעם זאָל אויך האָבען אַרויסגענומען געוואָרען פון היטלערס רעדע, דער טייל וועגען דער אויסערליכער פּאָליטיק. עס שווייגט אויך פּוילען, פון דער אַנדערער זייט ווידער, הגם צום פּאַקט דאַרפען געהערען אַלע דריי באַלטישע מלוכות, האָט ליטע דערווייל זיך וועגען דעם פּאַקט נישט אַרויסגעזאָגט. דער דאָזיגער פּאַקט איז זיכער נישט קיין צופעליגער, הגם די „איזוועסטיאַ" צווייפעלט נישט, אַז די ליטווישע רעגירונג, וועלכע „בעציהט זיך שטענדיג זעהר דעליקאַט צו אַלע שלום איניציאַטיוען" וועט אין דער צוקונפט צו שטעהען צום מזרח פּאַקט.

די דאָזיגע „דעליקאַטע" בעציהונג פון ליטע, האָט זיך ערשט וואָס אויסגעדריקט אין איהר ווענדונג צו עסטלאַנד און לעטלאַנד וועגען שליסען אַ באַלטישע „קליינע אַנטאַנט". דער פאָרשלאַג איז געקומען נאָכדעם ווי דייטשלאַנד האָט אָפּגעוואָרפען דעם סאָוויעטישען פּראָיעקט צו גאַראַנטירען די אומאָפּהענגיגקייט פון די באַלטישע מלוכות. דער ליטווישער פאָרשלאַג האָט אַרויסגערופען אַ געוויסע בעאונרוהיגונג אין וואַרשאַ, און אַלס רעזולטאַט פון דער דאָזיגער בעאונרוהיגונג איז טאַקע געקומען מיניסטער בעקס רייזע. עס אונטערליגט נישט קיין שום ספק, אַז דער פּוילישער מיניסטער האָט מיט דער עסטלענדישער רעגירונג אַרומגערעדט אויך די פראַגע פון דעם „מזרח-לאָקאַרנאָ". עס איז זיכער נישט ריכטיג צו גלויבען, אַז די פּוילישע רעגירונג האָט שוין אָנגענומען אַ פעסטע נעגאַטיווע ליניע, וואָס פאַלט פולשטענדיג צוזאַמען מיט דער דייטשער. להיפוך, אין וואַרשאַ קעמפען צווישען זיך עטליכע פערשידענע און געגענזעצליכע טענדענצען. דער פּראָיעקט פון אַ באַלטישער קליינער אַנטאַנט, האָט בעאונרוהיגט פּוילען צוליב דער ווילנער פראַגע.

אייגענטליך וואָלט דאָך פּוילען צוליב דער דאָזיגער בעאונרוהיגונג געדאַרפט מסכים זיין צום פּראָיעקט וועגען מזרח-לאָקאַרנאָ, וואָס גאַראַנטירט די אומבעריהרליכקייט פון די עקזיסטירענדע גרעניצען — צו וועלכען פּוילען האָט געשטרעבט אויף אַ אַנדערער גרעניץ דורך אַ אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד. אָבער אין דעם לעצטען אָפּמאַך האָט זיך אויסגעדריקט די הערשענדע טענדענץ צו אַ זעלבסטשטענדיגער פּאָליטיק פון אַ „גרויס-מאַכט", — אַ טענדענץ, וואָס איז געבליבען אין קראַפט, נאָך בארטוס וויזיט אין וואַרשאַ. פון דער אַנדערער זייט ווידער, איז די ווילנער פראַגע און דער אומצוטרוי צו פּוילען מצד ליטע, די סיבה פאַרוואָס זי וואָלט בעסער געוואָלט שליסען פריהער אַ אָפּמאַך צווישען די באַלטישע מלוכות, איידער זי וועט אַריינטרעטען אין דעם אַלגעמיינעם סיסטעם פון געגענזייטיגע גאַראַנטיעס פון שלום אין געגעבענעם „ראַיאָן".

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 9 כה אב תרצ"ר

אויגוסט

זון־אויפגאנג 4.09
זון־אונטערגאנג 7.13

ראטעוועט א שווינדזיכטיגען יוד מיט 5 קליינע קינדער

אפעל צו גוטהארציגע מענשען.

קיין שרעקליכערע סיטואציע, קיין טרויעריגערע לאגע קען מען זיך שוין גארנישט פארשטעלען. אזא נויט און עלענד לאזט זיך אפילו נישט בעשרייבען. אויף א הויף נאך אנ'עקסמיסיע ליגט א שווינדזיכטיגער יוד מיט 5 קליינע קינדערלעך, דער יוד שמאלי ער פערמעגליכער בעל־הבית שפייט די לונגען אויס און די 5 קינדער אונטערן פרייען הימעל קוקען אויס גאנצע טעג אויף א שטיקעל ברויט, קיין הילף איז פון ערגעץ נישט פערהאן. די ערשטע הילף וואלט געווען א דאך איבערן קאפ, אבער ווי אזוי?

די אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכער שוץ ביים מאגיסטראט האט אסיגנירט פאר דעם אומגליקליכען 25 זל. אויף א וואוינונג, די קהלה זעהט אויס האט נישט געוואלט בעליידיגען דעם מאגיסטראט און אויך אסיגנירט 25 זל., כדי צו בעקומען א שטיקעל שטוב פאר דעם שווינדזיכטיגען דארף מען אבער נאך 30 זל. פון וואנען זאל מען זיי נעהמען?

די רעדאקציע פון „נייעס פאלקסבלאט" פערלאזט זיך אויפען געוויסען און רחמנות פון איהרע לעזער און איז גרייט צו פערמיטלען, אז דער אומגליקליכער זאל די 30 זלאטעס בעקומען, יעדער איינער מיט וויפיל ער קען דארף העלפען דעם קראנקען מיט זיינע 5 קינדער. מיר זענען זיכער, אז אין פערלויף פון היינטיגען טאג וועלען אונזערע לעזער צונויפזאמלען די 30 זלאטעס. נדבות פאר די אומגליקליכע נעהמט אן די אדמיניסטראציע פון אונזער צייטונג.

הילפס־אקציע פאר די געליטענע פון דער פערפלייצונג

דער זשורנאליסטען־סינדיקאט, ליטעראטען־פעראיין, „זאיקס", „זאספ", יודישער און פוילישער ארטיסטען־פעראיין, אדוואקאטען־קאמער א. א. האבען ארויסגעלאזט א אויפרוף צו אלע זייערע מיטגלידער צו שפענדען פאר די געליטענע פון דער פערפלייצונג.

ווייטערע שפענדען זענען איינגעלאפען פון פאלגענדע פירמען:

אלארט רוסע פון די ארבייטער־פערדינסטען — 293 זל. טעאדאר שטייגערט 209,80 זל. דירעקציע און בעאמטע פון אלארט רוסע — 930 זל. יורשים פון ל. מילער 58 זל. הארק 500 זל. לארענץ־האוקע פון די ארבייטער־פערדינסטען 3135 זל. מייזעל און שותפים—11,40 זל. הערמאן קאהאן—100 זל. פערזיכערונגס־געזעלשאפט „וועסטא" 26,60 זל. פאוועל שולץ — 54,47 זל. י. ר. מיינער — 12,50 זל. העבלער — 20,910 העבלער — 7421 זל. כאראשעוויטש 30 זל. טאמאשעווסקי 3 זל. קאאפעראטיווע באנק — 6 זל. אדאם זאפער — 186 זל: אדאם אפער—1,154 זל. אנגעשטעלטע י. יאהן 27,50 זל. דירעקטאר שטראנץ 200 זל. ארטור מייסטער 178,03, ארבייטער פון ארטור מייסטער — 10 זל. צוזאמענגעזאמעלט צווישען די ארבייטער פון ווידזעווער מאנופאקטור 4,369,34 זל. אנגעשטעלטע פירמע בוקעט — 60 זל.

מארקוס קאהן — 500 זל. שייבלער און גראהמאן — 3922,85 זל. פערסאנאל פון דער פירמע „קארפאוו" 91,28 זל. פערסאנאל פון קאנפעקציע עקספארט סינדיקאט 339,75 זל. די פערוואלטונג פון סינדיקאט — 340,25 זל. צוזאמען 13.78847 זל.

ווייטער האבען געשפענדעט פירמע פעטער פיעטריקאווער 41 — 4 פאר שיך, קאוואלטשיק — שרודמיעסקא גאס — 25 פאר שיך, קאנפעקציע־עקספארט־סינדיקאט — 65 אנציגער, הירשבערג און ווילטשינסקי — 1170 שטיק טריקאטאזשען, און קאראל געניך 1 שטיק סחורה פון 27 מעטער.

א באנדיט א... ליטעראט

דער „ליטעראט" מיט זיין שותף פער'משפט אויף 5 און 4 יאהר תפיסה

(2) פארן קרייז־געריכט זענען נעכטען געשטאנען דער 21־יעהריגער יאן זאראנקעוויטש און 22־יעהריגער סטאניסלאוו ווישקעווסקי, ווערענדיג בעשולדיגט אין אויספיהרען 2 רויב־אנפאלען.

פון בעשולדיגונגס־אקט איז צו זעהן אט וואס:

דעם 7 מערץ ה. י. איז אויפען וועג צווישען זגערזש־פיאנטעק בעפאלען געווארען דער פורמאן לעאן ריבארקעוויטש, פיהרענדיג קארן אין שטאט אריין.

די באנדיטען האבען ריבארקעוויטש'ן געבונדען, אראפגעשלעפט פון וואגען און אפגעפאהרען.

אויף צומארגענס האט מען די לעדיגע פוהר געפונען שטעהן אויף נארוטאוויטשא גאס אין לאדז.

דעם 13 מערץ איז אויסגעפיהרט געווארען אנ'אנאלאגישען אנפאל אויפ'ן אזארקאווער שאסעי, וואו די באנדיטען זענען בעפאלען דעם פוהרמאן וואשושיניאק, און צוגערויבט די פוהר צוזאמען מיט דער תבואה אין ווערט פון 1105 זל.

אויף די נעכטיגע געריכטס־פערהאנדלונג איז זיך זאראנקעוויטש מודה אין די אנפאלען, דאגעגען ווישניעווסקי איז זיך נישט מודה צו דער שולד, ערקלערענדיג, אז ער איז א ליטעראט, און אז קיין שום רעדאקציע האט נישט געוואלט אבדרוקען זיינע שאפונגען. זייענדיג דערפון שטארק נידערגעשלאגען, האט ער זיך געקלאגט פאר דעם קאלעגא זיינעם, וועלכער האט איהם צוגערעדט, ער זאל מיט איהם אויספיהרען א רויב־אנפאל אזוי ארום וועט ער ווערען בעריהמט, און שפעטער וועלען זיך ביי איהם שוין די רעדאקציעס בעטען.

דאס געריכט האט ווישניעווסקין פערמשפט אויף 5 יאהר תפיסה און זאראנקעוויטש'ן אויף 4 יאהר תפיסה ביידע פערלירען די רעכט אויף 10 יאהר.

געהיימניספולער אנפאל אויף 2 ברידער

(2) אויף באגאווא 6, האט זיך נעכטען אבגעשפילט א א מעשה:

בעת די איינוואוינער פון זעלבען הויז די ברידער עגעניוש און וולאדיסלאוו לאבא זענען געזיצען אויפען הויף, זענען צו זיי צוגעשפרינגען עטליכע פערזאנען מיט שטיקער אייזען און גענומען דערלאנגען די ברידער אויף רעכטס און לינקס, אזוי לאנג און ברייט ביז ביידע ברידער זענען געפאלען בעגיסענדיג זיך מיט בלוט.

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט נאכן ערטיילען ביידע ברידער די ערשטע הילף, אויגעניוש'ן אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פאליציי זוכט די אנפאלער.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-48

ווייטערדיגע גאסטשפילען פון די ליבלינגע

דינה האלפערן און סעם בראנעצקי

היינט, דאנערשטאג, 9.15 אוונט 2 פארשטעלונגען פאר 1 זל.

די גרעסטע טעאטער־סענסאציע פון די ענגלישע און יודישע טעאטערן אין אמעריקא

1) וואו איז ערליכקייט?

אין 3 אקטען מיט מוזיק און טאנץ פון ה. בראנטעס

2) א נאכט אין בראזיל א גרויסער רעווי־קאנצערט מיט פערשידענע איבערראשונגען

צווישען אנד.: סעם בראנעצקי (אקטועלע קופלעטען), דינה האלפערן (לידלעך), יוליוס ראקאוו (רעציטאציעס), ה. באלבירסקי (פאלקס לידער), דינה האלפערן און סעם בראנעצקי (דער שלאגער־דועט „א נאכט אין בראזיל").

אלע פלעצער אין פארטער צו 1 זל. קאנפעראנסיער: נתן רייכענבערג.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

גרויסער שטורם אין קוילער געגענד

1 פערזאן דערהרג'עט

(2) איבערן קוילער קרייז איז נעכטען אדורך א שטארקער שטורם צוזאמען מיט דונערן און בליצען.

פון די דונערן זענען ענטשטאנען עטליכע שרפות. פון א דונער איז דערהרג'עט געווארען דער פוהרמאן, וולאדיסלאוו בוברסקי און 3 פערד.

ביליגע רייזע קיין עסטרייך

„וואגאן־לי־קוק" ארדענט איין דעם 16 אויגוסט א ביליגע רייזע קיין עסטרייך, די רייזע אהין און צוריק צוזאמען מיטן פאס און וויזע קאסט 3־טע קלאס 115 זל. 2־טע קלאס 155 זל.

גענויע אינפארמאציעס ערטיילט די ביורא פון „וואגאן־לי־קוק" פיעטריקאווער 64.

צוגאב־פאבאר־קאמיסיע

דעם 16־אויגוסט וועט אין לאקאל פון דער מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט פעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע פאר דער פ.ק.או. לאדז שטאט 1 צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913 וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקענט שטעלען ביז איצט צו די קאמיסיעס און די פאבאראווע פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער־דינסט אויב די האבען דערהאלטען באמטליכע אויפפארערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי־קאמיסאריאטען.

דעם 28־טען אויגוסט וועט אין דעמזעלבען לאקאל ווידער אמטירען די צוגאב־פאבאר קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז — שטאט 2, צו וועלכע ס'דארפען זיך אויך שטעלען די דערמאהנטע קאטעגאריעס פאבאראווע, און וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13, און 14 פאליציי־קאמיסאריאטען.

צו דער קאמיסיע מוז מען צושטעלען א פאס אדער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

ארבייטס־קאמער אין לאדז

צו פערטיידיגען די ארבייטער־אינטערעסען

(2) ווי מיר ווערען אינפארמירט, וועט אין די נאהנסטע צייט געגרינדעט ווערען אין לאדז, אנ'ארבייטס־קאמער, וועלכע וועט רעפרעזענטירען די אינטערעסען פון די ארבייטער.

אין צוזאמענשטעל פון דער קאמער, וועלען אריינגעהן פארשטעהער פון גייסטיגע, פיזישע, ארבייטער און פון פרייע פראפעסיעס.

פאר'ן איינפיהרען די ארבייטס־קאמער אין לעבען, וועט ארויס א פעראָרדנונג וועגען צוגאנגס־צוגעהעריגקייט צו דער קאמער.

די דאזיגע קאמערן, וועלען זיך געפונען אין יעדער שטאט, וואו עס געפינען זיך האנדעלס־קאמערן.

אלטע 5־ער זל. ווערען צוריקגעצויגען פון פערקעהר

(2) די אלטע 5־ער זל. פון גרויסען פארמאט ווערען דעם 30. סעפטעמבער צוריקגעצויגען פון פערקעהר.

שפעטער וועט מען זיי קענען אויסוועקסלען אין באנק פאלסקי.

שווערע שטראפען פאר פאבריקאנטען

וואס צאהלען נישט די פערזיכערונגס־אפצאהלונגען

(2) די שטאט־סטאראסטווע האט פערמשפט עטליכע לאדזער פאבריקאנטען צו 1000 זלאטעס שטראף, עווענטועל אויף 28 טעג ארעסט, פאר נישט צאהלען די איינקאסירטע פערזיכערונגס־אפצאהלונגען פון די ארבייטער.

א מאכל, אבער נישט פאר ארימעלייט.

(2) די טעג קומט אן קיין לאדז פון רוסלאנד א טראנספארט שווארצען קאוויאר.

דער פרייז פון א קילא וועט זיין פון 100 ביז 170 זל. אין הורט־פערקויף.

משנה טשעקען, משנה מזל

(2) אין די נאהנטסטע טעג, ווערען איינגעפיהרט נייע מיפען טשעקען פון פ.ק.א.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: י. קאפראוויטקי (נאוואמיעסקא 15), ס. טראווקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעסקא 21), מ בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 95). י. קלופטא (קאנטנע 54), ל. טשינסקי (ראקיטשינער 53).

דעם 15. פון היינטיגען חודש

ענדיגט זיך דער טערמין פון רעגיסטרירען די האנדווערקער־ווארשטאטן אויף א פריווילעגירטען אופן.

האנדווערקער, לאזט נים דורך דעם דאזיגן טערמין

עמיליע גאס ווערט איבערגעענדערט אויף גען. פיעראצקי

(2) ווי בעוואוסט איז געווען בעשטימט, אז די עמיליע גאס וועט איבערגעענדערט ווערען אויף דער נאס פון טראגיש אומגעקומענעם גענעראל פיעראצקי.

ווי מיר דערוויסען זיך איצט, איז פארגעקומען אנ'ענדערונג, אזוי, אז נישט די עמיליע, נאר די וואנגעליצקא גאס, וועט פון שבת אן הייסען: נאס פון גענעראל פיעראצקי.

שבת 6 אוועגד וועלען זיך אויף דער וואנגעליצקא גאס צונויפקומען דעלעגאציעס פון מיליטער, געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס און פון דער מאכט, ווי עס וועט פארקומען די פייערליכע איבערענדערונג פון דער נאס אויפן נאמען פון גענעראל פיעראצקי.

סטודענטען אויסלענדער

קענען נישט פראקטיצירען אין איטאליען

אויף די אפטע אנפראגען צו מיר, וועגען די מעגליכקייטען צו קענען פראקטיצירען אין איטאליען, פאר די. וואס האבען געענדיגט אין די איטאליענישע אוניווערזיטעטען.

אויף מיין אנפראגע האט דער בילדונגס־מיניסטער געענטפערט, אז די דאזיגע סטודענטען, וועלכע זענען נישט קיין איטאליענישע בירגער קענען זיך נישט פערנעמען מיט דער פראקטיק אין איטאליען.

אינזש. א. רוסאק

Dr. med. N. ROSEN

צאהן־ארצט און כירורג פון מונד־קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט.

Andrzeja 7, tel. 216-57.

DR. DED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנקה.

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפפאנגס־שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אוועגד און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל

פון ארץ-ישראל-אמט

קוואליפיצירטע פלייער=ארבייטער און רינג= שפינער דארפען זיך מעלדען אין ארץ=ישראל=אמט אין די ביורא שעה'ן פון 10 ביז 1 פארמיטאג.

שטראפען פאר נישט רעגי= סטרירען זיך

(2) דער מיליטער=אמט ביי דער שטאט= פערוואלטונג, האט אין משך פון די לעצטע וואך צוגעצויגען 83 מאבאר=פליכטיגע צו אדמיניסטרא- טיווע שטראף, פאר נישט צופאסען זיך צו דער רעגיסטראציע-פעראָרדנונג.

70-יעהריגע זקנה בעגייט זעלבסטמארד צוליב נויט

(2) אין דער אייגענער וואוינונג אויף זא= ווישא 10, האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד טרינקענדיג עסיג-עסענץ, די 70-יעהריגע זקנה, פראנטשישקא קאזאנאווסקא. אין א האפנונגסלאזען צושטאנד איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפי= טאל.

די סיבה — נויט.

2 בנ'אקלעד צו'מקל'ען די טאטעס

(2) מאטעאוש בלאשטשיק (אקזשעי 36) האט געמאלדען דער פאליציי, אז זיין זוהן סטעפאן האט איהם בלוטיג צושלאגען.

א צווייטער עהנליכער פאל האט פאסירט אויף בושעסקא 17, ווי דער 25-יעהריגער באלעס- לאוו באלינסקי האט צומקלט זיין טאטען קאנ= פטאנטי.

ארום דעם שטרייק ביי די אר- בייטער פון דער זיידענ= אינדוסטריע

(א) נעכטען איז פארגעקומען א פערזאמ- לונג פון די שטרייקענדע ארבייטער פון דער זייד- דען-אינדוסטריע.

די פערזאמלונג האט בעשלאסען צוליב די האַרטנעקיגע שטעלונג פון די אינדוסטריעלער, צו ווענדען זיך צום ארבייטס-אינספעקטאר וועגען א אינטערווענץ, און אויף פרייטאג צונויפצורופען א צווייטע קאנפערענץ.

• • •

די סיטואציע פון די שטרייקענדע קאטאן- ארבייטער איז אהן ענדערונג

„שאפענפעלער“ שטאטען אב א וויזיט אין א גאלאנטעריע- געשעפט אויף נאוואמיעסקא

(2) אין גאלאנטעריע-געשעפט פון יחיאל גאלד בערג (נאוואמיעסקא 11) זענען נעכטען אריינגעקומען 2 עלעגאנט געקליידעטע הערען און געהייסען זיך דערלאנגען זאקען. זיי האבען אזוי לאנג געקוקט ביז זיי האבען צוגע'לקח'נט אויף „שאפענפעל“ אנדערהאלבען טוץ זאקען. דאס האט בעמערקט גאלדבערג, ער האט געמאכט א גוואלד, עס איז אנגעלאפען פאליציי, וועלכע האט די „שאפענפע לער“ פערהאלטען.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	86.50
3 פראצענטיגע בודאוולאנע —	43.80
4 „ דאלארובקא —	53.00
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	68.50
5 „ווארשאווער פ.-ב. 1934	58.50
5 „ לאדזער „ „	51.00
ענגלישער פונט — — —	26 62
דאלאר אפיצ. 5.27 נישט אפיצ. —	5.23
גאלד-דאלאר — — — — —	8.92
גאלד-רובל — — — —	4.60
דייטשער מארק — — —	2.02

DR.
L. Czarnożył
האט זיך איבערגעצויגען אויף
62 פיעטריקאווער 62
און ארדינירט איצט אין טשעבאטשינעס
ווילע קאשטשושקא

Doktór KLINGER
ספעציאל-ארצט פאר מענער=שוועכע
און ווענערישע קראנקהייטען
Andrzeja 2, tel. 132-28
נעמט אן פון 9 ביז 11 פריה און פון 6 ביז 8 אוו.
זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12.

„ראסע“
אין שטאטישען פוילישען טעאטער

אין שטאטישען פוילישען טעאטער ווערט איצט געשפילט פערדיבאנד בריקנערס רעפא־טאזש שטיק „ראסע“ בריקנער, דער בעקאנטער דייטשער שריפטשטעלער, וועלכער געפינט זיך איצט אויף עמיגראציע, האט מיט זיין „ראסע“ אריינגעווא־ פען א רעפלעקטאר־ישע שיין אויף דער פינסטער־ רער, אונזיניגער, ראסען־פראפאגאנדע, דאס געהט אן אין היטלעריסטישען דייטשלאנד. בריקנער פיהרט נישט קיין קאמף געגען דער ווילדער היטלע ריסטישער ראסען־טעאריע, ער בענוצט זיך נישט מיט קיין שום קינסטלערישע, אדער טעארעטישע מיטלען, כדי צו דערשלאגען דאס ראסען־משוגעת, מיט וואס די היטלעריסטען האבען פערפעסטעט דייטשלאנד;; ער דעקט נאר אב די פארהאנג פון דער דייטשער ראסען - בעוועגונג, און ווייזט אויף דער סצענע, ווי דורך א שפיגעל, די ברוטאלע

איבער בריקנערס „ראסע“ ציהט זיך ווי איבער בריקנערס „די ראסע“ ציהט זיך ווי איין פאדעם די היטלעריסטישע ווירקליכקייט, וועלכע וויל פון קיין ווירקליכקייט נישט וויסען, ווייל די ווירקליכקייט, דאס פאקטישע לעבען, איז געגען דער היטלעריסטישער ווילדקייט, ווייל דער היטלער־ לעריזם בויט זיין עקזיסטענץ אויף אפנארערישע פאנטאזיעס, אויף פאלשען עקסטאז, אויף קינסט. ליכע בעגייסטערונג, אויף אבסורדאלע איינרעדע־ נישען און אויף דער קרענקליכער ראסען־טעאריע, וואס פערוואנדעלט די טרעגער פון דער זעלבער טעאריע אין פשוט'ע רוצחים, אין בלוטדורשטיגע בעסטיעס.

בריקנער פיהרט ארויס אין זיין ווערק דעם קינסטליך אויפגעבלאזענעם אבער שוידערליכען, ראסען־קאמף, וואס די היטלעריסטען פיהרען מיט יודען און ער ווייזט, אז יודען ווערען אין דאזיגען קאמף אויסגעלייטערטער, אויסגעגליכטערטער און ווערען אין זיך פעסטער און איבערליך שטארקער די בעקעמפטע יודען ווערען נישט געבראכען, דא־ געגען זעהט מען ווי די ראסען־קעמפער שטעהן נישט אויף קיין זיכערע ברוק, זיי וואקלען זיך אויף זייער ליגנערישען, טעאָרעטישען געוועב.

דער היטלעריזם האט בכלל נישט קיין לע בענס-פעהיגען באדען אונטער זיך, ווייל ער מיט

דער ראסען־בעוועגונג אויפבראזיען, ביי די דייטשען, דאס געפיהל פון האס, האס וואס פערבלענדעט און צוטומלט און אין דער צוטומלעניש און אין דער פערבלענדעניש קאן דער היטלעריזם וויל־ דעווען.

נישט אלע זענען אבער פערבלענדעט, איי־ נער ביכטערט זיך שוין אויס און דער איבער זאגט שוין „איך זעה, באר דער המון איז נאך בלינד“.

בריקנער, זעהט מען איז איבערצייגט, אז אויך דער המון וועט זעהעוודיג ווערען.

דאס שטיק פערענדיגט זיך נישט מיט קיין בעשטימטען אויספיהר, ווייל עס איז נישט מעהר ווי א רעפאָ־טאזש־שפיגעל און דער היטלעריזם געפינט זיך נאך אין בעוועגונג פון וועלכע עס זעהט זיך. ערשט קוים ארויס די שפיצען פון די שעדליכע קאנסעקווענצען.

„ראסע“ איז א שוידערליכער פאקט פון דער שרעקליכער דייטשער ווירקליכקייט און איז אויפגעשריבען מיט א טיף־מענשליכער פערבי־ טערונג, מיט א שארפער דורכדרינגליכקייט און א סך סימפאטיע צום יודען, וואס ווערט באַרבאַ־ ריש געפייניגט אונטער דעם ליגנערישען אויסרייד פון ראסע.

דעם רעזשיסער שלעטינסקי קומט א גרויסע לויב פאר זיין ארויסברענגען דעם יודישען מא־ מענט אהן שארזש און אהן גרינגשעצערישע קא־ מענטארען, וואס עס האט געקאנט געשעהן אין דער אויפפיהרונג. דער יודישער מאמענט איז דא ארויס אהן פאראוואורף און מיט גרויס פיעטעט.

ביערדזשוויעדקא אין דער ראלע פון יודישען מיידעל העלענא, איז פרעכטיג. סקלאדאניעק איז צופיל פחדנות'דיג אין דער ראל פון יודישען סטו־ דענט זיגעלמאן.

דאס שטיק ווערט בכלל אויסגעצייכענט גע־ שפילט און פערדינט געזעהן צו ווערען. די אויפפיהרונג פון בריקנערס „ראסע“ איז פאר'ן שטאטישען פוילישען טעאטער א גוטער אטעס־ טאט.

טעאטער-מענש.

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי“ ציגעל-גאס 27 טעלעפאן 112-25
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.
גאסטשפילען פון דעם גרעסטען אמעריקאנער סטאר, דער שטאלץ פון דער אפערעטע, דעם ראמאנטישען ליבהאבער און זינגער
מיכאל מיכאלעסקא
2 גרויסע פארשטעלונגען פאר 1 זל.
היינט, דאנערשטאג, 9.30 אוונט
נור 1 גרויסע הנחה= און פאלקס-פארשטעלונג
איינהייטליכע רעוועלאציע=פרייזען נור 1 זל.
אלע בילעטען אין פארטער
ס'ווערט געשפילט דער ישיבה=בחור
מיט מיכאל מיכאלעסקא אין זיין קרוין-ראל
לעזט ווער ס'שפילט! ראלען: טודרוס — יעקב פישער, דבורה — חנה לעווין, אביגדור'ל — מיכאל מיכאלעסקא, שלום דיין — מ. שאדאווסקי. ניסעל — ש. צוויליך, פיציע שמש — שלמה קוטנער, דינעלע — לאלא יאקנבאוויטש, צלאל גבאי — ש. טופמאן. אכתר'ל — ראזא סאנדלער, ביינישל — ג. לעמבערגער, חנה'לע — דארא רובינא.
נאך דער גאנצער פארשטעלונג פון „ישיבה בחור“ קומט פאר אנ'אויסערגעוועהנליכער קאנצערט
פון דער מייסטעריז פון יודישען ליד, די שטיפעריז, די זינגעריז
לאלא פאלמאן
אין איהר שלאגער=פראגראם
ווי אויך די פענאמענאלע און איינאייציגע חזנ'טע פאני רובינא אין איהר אריגינעלען געזאנגס - רעפערטואר
און דאס אלע — פאר 1 זלאטע.
מארגען פרייטאג, פייערליכע פרעמיערע „סינאריטא“ מיכאל מיכאלעסקא'ס דריטע גרויסע אויפפיהרונג
לעזט דעם מארגענדיגען אנאנס!

עס לוינט שוין נישט צו זיצען אויך

(2) לויט דער לעצטער פעראָרדנונג פון יוסטיץ=מיניסטער, וועלען אלע די וואס קומען אב שטראפען אין ארעסט, מוזען בעצאהלען 1 זלאטע פאר יעדען טאג.

מוזיקאלישער גנב

(2) פראנטשישעק יאניאק (זאווישא 45), איז נעכטען אוועק אין יוליאנאוו שפאצן פרישע לופט, און אזוי ווי פרישע לופט אליין איז ווייניג, האט ער מיטגענומען זיין פידעל, עס זאל איהם זיין היימליכער.

יאניאק האט זיך שטארק איבערגענומען מיט דעם גרינעם גראז, אזוי אז ער האט גארנישט בעמערקט, ווי מ'האט ביי איהם צוגע'לקח'נט די פידעל.

איצט איז יאניאק געבליבען אהן א פידעל און באין-ברירה האט ער געמוזט מעלדען דער פאליציי.

6-יעהריג יונגעל צינדט אונטער אויס נקמה
די סטאדאלע פון זיין אייגענעם טאטען

(2) קאזשימיערזש זעגדלעוויטש פון דארף זדראזשי, האט נעכטען צושלאגען זיין 6-יעה־ ריגען זוהן מיעטשיסלאוו. דער קליינער זייענדיג שטארק געקרענקט פון טאטענס קלעפ, האט גארנישט לאנג געטראַכט און אונטער־געצונדען די סטאַ־ דאָלע.

PHILIPS
SUPER-ARLITA
?

בריף אין רעדאקציע
וועגען א סקאנדליעזען ענין

חשוב'ער ה' רעדאַקטאָר!

ערלויבט אונז אבצודרוקען אין אייער חי' צייטונג פאלגענדע ערקלערונג, פאר וועלכען מיר דאנקען אייך פאראויס.

מיט עטליכע חדשים צוריק האט זיך אין אונזער שטאט בעוויזען א געוויסער הער קרעשאוו, פארשטעלענדיג זיך אלס איבקאסענט פון די דייטשע פליטים.

אויף אונזער אנפראגע אין קאמיטעט, האט מען אונז אויסדריקליך ערקלערט, אז דער הער קרעשאוו איז נישט נאר נישט בעפולמעכטיגט גע־ וואָרען צו איינקאסירען אינ'ם נאמען פון קאמי־ טעט, נאר ער שטערט נאך דעם קאמיטעט אין זיין ארבייט.

צו וועלכע פירמען מיר קומען בעטען א שטיצע פאר אונזער קאמיטעט, ענטפערט מען אונז, אז הר קרעשאוו האט שוין גענומען פאר אונז. מיר זענען גרייט צו פערעפענטליכען די נעמען פון די פירמען. אויב עס וועט זיין נויטיג.

ווי מיר ווערען איצט געוואויר ארדענט איין דער זעלבער ה' קרעשאוו א גארטען־פערוויילונג אין „העלענאוו“, לטובת די דייטשע פליטים.

צום סוף ווילען מיר ערקלערען, אז קיין איי־ נער פון די דייטשע פליטים האט נאך נישט גע־ נאסען פון די אלע זאמלונגען פון ה. קרעשאוו.

עס פאלגען אונטערשריפטען.

אנפאלען

(2) אייערגעכטען אוונד זענען א גרופע כוליגאנעס בעפאלען אויף זאזשעווסקא גאס דעם 45-יעהריגען עמאנואל ארענבאך (זשגאווסקא 6), 70-יעהריגען פוקס פון יוד. קהלה, אברהם קאץ (סאסנאווא 1) 18-יעהריגען חיים ווייספעלד (נייע זאזשעווסקא 7), אלעמען האט די פאגאטאוויע ערטיילט הילף.

נעכטען אוונד זענען אויף בושעוזשינער גאס בעפאלען געווארען דער בעזיצער פון דער צוקערניע אויף בושעזשינער 73 ה' גורא און דער יודישער בלעכער פון בושעזשינער 69. דער בלע- כער האט בעקומען שווערע וואונדען און די „ניכע הילף“ האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל אריין.

קאנצערט פון אבערקאנטאר ישראל אלטער
לטובת דעם פעראיין „לינת אורחים“

דעם קומענדיגען דאנערשטאג וועט פארקו- מען אין זאל פילהארמאניע א קאנצערט פון וועלט- בעריהמטען אבערקאנטאר ישראל אלטער מיט א גאנץ נייעם פראגראם. די גאנצע הכנסה איז בע= שטימט לטובת דער זעהר נוצליכער אינסטיטוציע „לינת אורחים“.

פון טעאטער „ראזמאיטאשטשי“

אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי“ קומט היינט פאר אנ'אויסערגעוועהנליכע פארשטעלונג. דער בעליבטער ארטיסט מיכאל מיכאלעסקא צוזאמען מיטן גאנצען אנסאמבל טרעטען אויף אין „ישיבה בחור“, וואו מיכאלעסקא פייערט אנ'אמת'ן קינסט- לערישען טריומף. נאך דער פארשטעלונג קומט פאר א גראנדיעזער קאנצערט אין וועלכער עס טרעט אויף די פאפולערע פאלקס-לידער-זינגערין לאלא פאלמאן, וועלכע האט אויף איהר נעכטיגען קאנצערט צוגעצויגען אנ'אונגעהויער גרויסען עולם. די בעליבטע ארטיסטין און זינגערין פאני רובינא וועט אויספיהרען אייניגע אריגינעלע חזנישע נומערען.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע“

היינט דאנערשטאג, 9,15 אוונד. א גרויסע סענסאציע, 2 פארשטעלונגען פאר 1 בילעט. 1) וואו איז עהרליכקייט? אין 3 אקטען. 2) א נאכט אין בראזיל, א גרויסער רעווי=קאנצערט אויסגע- פיהרט דורך דינה האלפערן, סעם בראנעצקי, יו- ליוס ראקאוו, ה. באלבירסקי, נתן רייכענבערג א. א. און נאך פערשידענע איבעראשונגען.

ארעסטירט 2 אויסוואורפען
פאר וועלען פערגוואלדיגען א שיקסע

(2) בעת'ן דרעשען די תבואה, איז די 18- יעהריגע מאריאנא סטאשיקאווא בעפאלען געווארען פון 2 פערשוין, וועלכע האבען איבער איהר געוואלט בעגעהן א געוואלד־טהאט.

גראד האט זיך בשכנות געפונען מאריאנאס שוועסטער, די 26־יעהריגע זאפיא, וועלכע האט אויף די געשרייען פון די בעפאלענע שוועסטער געגומען רופען הילף. עס זענען זיך צונויפגעלאפען די פויערן, וועלכע האבען די אויסוואורפען גע־ כאפט, דאס זענען דער 28־יעהריגער מיכאל זאב־ לאצקי און 26־יעהריגער סטאניסלאוו יעשען. ביידע זענען איבערגעגעבען געווארען אין דער פאליציי.

די פרוי, וואס האט געוואלט נישט דערלאזן צו דער וועלט־מלחמה

אין דעם טאג, ווען ס'האט בעדאַרפט פאַרלען דער גורל פון דער וועלט־מלחמה, אין זעלבען טאג האט די אלטע געליבטע פון פראנץ יאזעף, קייזער און קעניג פון עסטרייך־אונגאַרן, מאראנע קאטערינע שראַט געפייערט מיט גרויס פּאַר איהר געבורטס־טאג.

איצט איז מאראנעסע שראַט געווען דעם קייזער פראַנץ יאָזעפ'ס בלויז אַנ'אינטימער פריינד און אנ'אַפּערטרויטע אין אלע מלוכה סודות. זי האט אין יענעם לעצטען יולי־טאג געהאט דעם 60. געבורטסטאג, פאַר קייזער איז זי נאָך אַלץ געווען דאס רייצענדע יונגע מיידעל.

אין יענעם טאג איז קייזער פראנץ יאזעף אויפגעשטאנען 8 פריה און איז צופוס אוועק פון זיין דערביי־אַיגער ווילע „פעליציטאס", אין וועלכער ס'האָט געוואוינט זיין האַרציגע געליבטע.

אַהינצו פלעגט קייזער פראנץ יאזעף גיין אין וואָכענדיגער קליידונג אָהן צערעמאָניעס.

אין דאזיגען געבורטסטאג פון זיין געליבטע האט ער זיך אויסגעפוצט אין אַ מונדיר פון ברויג שווייגער קיראסירען און זיין אַלטער קאמערדינער קעטעל, פאר וועמען פראנץ יאזעף האט נישט גע האט קיין שום סודות האט שוין געהאלטען גרייט אַ צירליכען בוקעט בלומען פון פייער רויטע רויזען און אַ פּוטעלאַל, אין וועלכען ס'איז געלעגען אַ קאסטבארע קאָליע פון בריליאַנטען.

קאטערינע שראַט, האט אויפגענומען איהר געליבטען, דעם קייזער פראנץ יאזעף מיט איהר שטענדיגען רייצענדען שמייכעל, און ווען איהר געקרוינטער געליבטער האט גראַטולירענדיג איהר אַ קוש געטון אין שטערן, האט זי אָהן צערעמאָניעס ארומגעפלאכטען די הענד איהרע ארום זיין האלז און געגומען איהם הייס קושען, פונקט ווי אַמאָל אין די ערשטע יאהרען פון זייער איבטימער באַהעקאַנטשאַפט.

זיצענדיג מיט איהר אין עס־צימער ביים פריה שטיק, האט פראנץ יאזעף בעמערקט אויף איהר פנים אַ לייכטע צורודערונג.

אויף דער פראגע, וואס איז געשעהען, האט די איהם דערלאנגט אַ צייטונג און אנגעוויזען די פעטע שריפט־קעפעל מיט'ן אויפשריפט „אולטימאַטום":

— דאס איז קריג! — האט די געליבטע פון פראנץ יאזעף מיט אַ קרעכץ ארויסגערעדט, אָנגייענדיג איהם פון אַ מאסיווען זילבערנעם קאפּירביך, קאַווע — ווי אזוי האט דאס אייער מאַיעסטעט געקענט גאָר אונטערשרייבען אזא שרעקליכע נאטע?

— איהר זענט איבערצייגט, גנעדיגע פרוי, אז סערביע וועט אפוואַרפען די אולטימאטיווע נאָטע?

— אוממעדינגט! — דאס וואלט פאַר סערביע בעטייט זעלבסטמאָרד! — טראכט זיך נאר ארויין, אייער מאַיעסטעט, מען פערלאַנגט פון סערביע די זאל בעדייטיגען פון די אמטען אלע אפיצירען און מלוכה־בעאמטע, וועלכע שטייען אונטער'ן פערדאכט, אז זיי האבען עפּעס אַ שייכות צום מאָרד פון ערצהערצאג פראנץ פערדינאנד, מיר פאדערן אַ קאנטראָל איבער די סערבישע פאלקס־שולען, און ברייטע פולמאכטען פאר אונזערע אויספאָרשונגס־בעאמטע אויף דער סערבישער טעריטאריע.

אייך קען אויסקומען, אז אונזערע עסטרייכישע אויספאָרשונגס־בעאַמטע וועלען הייסען אַ רעסטיאַרען דעם סערבישען פרעמיער־מיניסטער אלס פערדעכטיגען אין מאָרד! — האָט די געליבטע פון קייזער נישט אויפגעהערט צו ארגומענטירען.

דער קייזער איז געבליבען זיצען מיט אַ טיף געבויגענעם קאפּ.

— עס איז נאך פאַר זיי געווען אלץ ווייניג!

— האט די געליבטע פון קייזער נישט נאכגעלאזען. האבען זיי צוגעשריבען נאָך אַ צעהנדליג העכסט דריגטע פאדערונגען! און דערצו נאָך מוז סערביע געבען אַנ'ענטפער אויף אַלע אין 48 שעה!

— ביין, אייער מאַיעסטעט, כ'האָב מורא, אַז מ'האָט אייך אַריינגעפלאָנטערט אין אַ צו גרויסען פעראַנטוואָרטליכען ענין!

— נו, בעהמט דאס נישט אַזוי ערנסט — האט דער קייזער איהר געטרייסט.

— אייער מאַיעסטעט, מיר זעבען בעגאנגען אַ פעהלער, מ'האט אונז דעם קאפּ פערדרעהט און מיאוס אפגענארט!... האט די געליבטע פון קייזער געשריגען אויפ'ן קול...

אין עטליכע טעג ארום, ווען ס'איז שוין פאר אַלעמען קלאָר געוואָרען, אַז די דעפעשע וועגען איבערציהענס, אז אַ צוזאמענשטוס ביי דער עסטרייכיש־סערבישער גרענעץ, ביי טעמעס קובינא איז געווען אַ געפעלשטע, איז דער אַלטער קייזער פראנץ יאזעף געזעסען ביים שרייבטיש אין קאבינעט און מיט פערדייס געשאָקעלט מיט'ן קאָפּ.

— ווען נישט דער כלומר'שטער צוזאמענשטויס וואלט איך נישט אונטערגעשריבען דעם אולטימאַטום, — האט ער ביי זיך געטראַכט — איצט אָבער לאזט זיך שוין קיין זאך נישט איבערמאכען און נישט אפשטעלען. „מ'האט די חיה אפגעלאזט פון קייט!"

אבער דער געליבטער קעט וועט ער דעם בריף וועגען דער געפעלשטער דעפעשע נישט ווייזען, צי וואס איהר אפעסען דאס הארץ?

אויך אין פעטערבורג, בערלין, פאריז, בריסעל און לאנדאן אלאַרמירט מען: זאל מען אננעהמען אויסערגעוועהנליכע פערהיטונגס־מיטלען אַ נישט וועט זיך טון גרויל און שרעק!

קיינער אבער קען שוין נישט אפשטעלען די ראָד פון דער געשיכטע. שפעט! שוין צו שפעט!

דעם 29. יולי האט די עסטרייכישע ארטילעריע שוין באמבארדירט בעלגראד. רוסלאנד מאבילוזירט! דייטשלאנד איז שוין מאבילוזירט! מיליאנען מענשען האבען מיט אַ פערכאפטען אָטעם אויסגעוואַרט די לעצטע געשעהענישען. אבער די דיפלאמאטען, וואס האבען פערקאכט די קאַשע האבען זיך שוין אפגערוקט, איבערלאזענדיג דעם פלאץ פאר די מיליטער־לייט.

און די מיליטער־לייט האבען טאקע אנ'אַרבייט געטון!...

איירופע האט זיך אנגעצונדען אין פלאקער פון מלחמה.

אין א"י זענען נאך פערהאן ריזיגע נישט אויסגענוצטע רעזערוו־מעגליכקייטען פאר יודישע ארבייט

סעסיע פון הויפּט־ראט פון דער הסתדרות העובדים

תל־אביב, (יט"א) די טעג איז פארגעקומען אַ פלענאר־סעסיע פון הויפט־ראט פון דער הסתדרות־העובדים, אויף וועלכער עס זענען בעטראכט געווארען אַ רייה וויכטיגע אנגעלעגענהייטען פון א"י־אויפבוי און ציוניזם.

בערל קאצענעלסאָן האט אין זיין רעפעראט זיך בעזונדערס אָבגעשטעלט אויף דער גרויסער בעדייטונג פון נאציאנאל־אייגענטום און אונטערשטראָכן די נויטווענדיגקייט צו שטיצן דעם קק"ל־פראיעקט פון כפר־אוסישקין. ביי דער געלעגענהייט האט דער רעדנער זיך אָבגעשטעלט אויף די פערדינסטען פון מ. מ. אוסישקין פארן ישוב.

די סעסיע האט בעהאנדעלט אַ רייה פראגען פון ארביים און עליה. אינטערעסאנטע פרטים וועגען צושטאנד אויפ'ן ארבייטסמארק אין א"י האט מיטגעטיילט ה. פרומקין, דער לייטער פון צענטראלען ארבייטס־פערמיטלונגס־ביוראָ. אין זיין אויספיהרליכען איבערזיכט האט דער רעפערענט ארומגערעדט דעם וואוקס פון די רעגירונגס־הכנסות, פראגען פון עקספּאָרט און אימפּאָרט, אינדוסטריע א. א. וו. אין משך פון 1934, האט דער רעפערענט אנגעוויזען, האט זיך אונגעהויער פערברייטערט די יודישע ווירטשאפטס־טעטיגקייט אין א"י. אנאליזירענדיג די עקאנאמישע אויפנאהמס־פעהיגקייט אין לאנד, האט פרומקין אונטערשטראָכען, ווי ווייט דער צוגעטיילטער סערטיפיקאטען־שעדיול ענטשפרעכט נישט די ווירקליכע בעדערפענישען פון ארבייטס־הענד אין לאנד.

רעדענדיג וועגען אראבישע ארבייטער, וואס קומען קיין א"י פון די שכנות'דיגע לענדער, האט דער רעפערענט פעסטגעשטעלט, אז די צאָהל 30 ביז 35 טויזענד איז ווייט נישט איבערגעטריבען. דערין איז אויך מודה די אראבישע פרעסע. די אלע אראבער זענען געקומען קיין א"י אינלעגאל. אָט זענען עטליכע ציפערישע פרטים: אין פתח־תקווה ארבייטען 1,400 אראבער פון חורן, זיי וואוינען אין ארומיגע אראבישע דערפער. בלויז אין הייזער־ און וועגען־בוי אין חיפה זענען בעשעפטיגט 1,200 אראבער פון דער פרעמד, צוזאמען מיט די ארבייטער אין אנדערע צווייגען בעטרעפט זייער צאהל נישט ווייניגער ווי 2000, לעצטענס האבען די דאזיגע אראבער אנגעהויבען קומען מיט ווייב־און־קינד. פון אַנ'אַנקעטע, וואס איז אין תל־אביב דורכגעפיהרט געווארען צווישען 357 אראבישע בוי־ארבייטער, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז 273 זענען געקומען פון חורן. דער רעפערענט האט אנגעוויזען אויף דער דאפעל־שפיל פון דער א"י־רעגירונג, וועלכע מאכט זיך נישט צוזעהענדיג די אונלעגאלע אימיגראציע פון אראבער און הארדעלט אזוי שטרענג אין בעצוג צו יודישע עולים, וואס קומען אָהן די נויטיגע פארמאליטעטען, דעם ארגומענט פון דער רעגירונג וועגען אַ מעגליכען ווירטשאפטליכען קריזיס צווישען די יודען, האט דער רעפערענט בעצייכענט אלס דורכאויס פאלשען. דער רעפערענט שטעלט פעסט, אז אין די פרדסים, לאנדווירטשאפט און אינדוסטריע זענען נאך פערהאן אונגעוועהנליך גרויסע רעזערוו מעגליכקייטען פאר יודישע ארבייטס־הענד.

איינציגע מיטגלידער האבען אויף דער סעסיע ארויסגערוקט דעם פארשלאג וועגען אַ גרויסע יודישער קאמפאניע אויף דער גאנצער וועלט פאר אַ פערגרעסערטער עליה קיין א"י. די דאזיגע אקציע זאל ערגענצען די בעמיהונגען פון דער יודישער אגענץ אין איהרע פערהאנדלונגען מיט דער מאנדאטאר־מאכט.

די סעסיע פון הסתדרות־הויפּט־ראט האט בעטראכט נאך אַ רייה אנדערע פראגען פון דער א"י־ווירקליכקייט.

אינפארמאציעס

וועגען רעגיסטרירען די האַנדווערקער־וואַרשטאַטען בעקומט מען טעגליך אין ביורא פון „א ר ט", וואולטשאנסקא 27.

נאפּאלעאָנ'ס ווייב

פון ה. אבראמסאן.

(6

די איינציגע האפענונג איז געווען פאר יאזעפין דער איינציגער איהרס, דער טאכטער'ס יונגעל, וועלכען איהר מאן, דער אימפעראטאר, האט איינגעוויליגט צו אדאָפּטירען און איהם מאכען פאר'ן יורש פון זיין טראָן. דאָס איז דאָך געווען דער זוהן פון זיין ברודער לואי, וועמען ער האט אַזוי ליב געהאט און דער זוהן פון האָרטענס וועמען ער האט ליב געהאט ווי זיין אייגען קינד, איצט האָט יאזעפין ווידער געגומען לעבען, רוהיג און צופרידען, די מורא, אַז דער מאן וועט זי אָפּ'גט'ן איז פערשוואונדען.

נאָר אָט איז געקומען דער גרויסער אומגליק, דער גרעסטער אין איהר לעבען, מ'האָט איהר אָנגעזאָגט, אַז דאָס קינד איז געשטארבען, און זי האט פון דעם געליימט איהר אויסטייל. איצט האָט זי געוואוסט אויף זיכער, אַז זי וועט שוין לאנג נישט זיין די קעניגין פון פראנקרייך, אַז מען וועט איהר ווערגען אוועקשיקען, אַז דער מאן איהרער זאל קאָנען חתונה האָבען מיט אנ'אַנדערער.

ווען די ידיעה וועגען דעם קינד'ס טויט איז אָנגעקומען צו נאפּאָלעאָנ'ען, איז ער געווען אויפ'ן שלאכטפעלד צווישען זייבע סאָלדאטען, ווען מ'האָט איהם אָנגעזאָגט די בשורה איז ער געבליבען זיצען ווי פאראליזירט, זיין פנים איז געווען ווייס ווי קרייד, אַזוי דאס זייבע באַהעקאַנטע האָבען זיך דערשראָקען, עס האָט געגומען אַ לאַנגע צייט ביז ער איז געקומען צו זיך, נאָר ער איז נאָך אַלץ געווען אונטער דעם שווערען איינדרוק פון די ביטערע און האָט עפּעס געמורמעלט אונטער'ן נאָז, וואס קיינער האט נישט פערשטאנען.

ווען נאפּאָלעאָן איז געקומען צוריק אין פּאריז און האט זיך געטראָפען מיט זיין פרוי, האָט זיך געמערקט אַ קאַלטקייט צווישען זיי. ביידע האָבען געפיהלט, אַז דאָס ערגסטע איז געקומען, און אַז זיי וועלען זיך פון דעם נישט קאָנען אַרויסדרעהען, עס איז געווען אַזוי אַנדערש פון זיין צוריקקומען נאָך אַ גרויסען זיג, פון דאס איז איצט געווען דער פאל אין זיין קאמף קעגען די עסטרייכער.

די צרה איז געווען וואס נאפּאָלעאָן האָט זיך בענומען זעהר צערטליך צו זיין פרוי, ער האט איהר געהאלטען אין איין קוקען אין די אויגען און ערפיהלט איהר יעדען פערלאַנג, ער האט איהר אפילו נישט אויפגעוואַרפען דאס וואס זי גיט אויס אַזויפיל געלד אויף זיך ווי דאס איז געווען אין דעם רוש פון די פופצעהן יאהר וואס זיי האָבען געלעבט צוזאמען, און דאָס איז געווען פאר איהר דער זיכערסטער צייכען, אַז ער האלט זיך קעגען איהר פרעמד, אַז ער האט אין זינען זיך צו שיידען פון איהר.

זי האט איצט ווייניג וואס געשלאָפען, נעכט גאנצע האָט זי געהאַלטען אין איין וויינען, נאר ביי־טאג, ווען עס זענען געקומען די געסט, איז זי געווען די שמייכלענדע גליקליכע קעניגין וואָס האָט געהאט אַ גוטען ווארט פאר יעדען, אָבער אויך דאן האָט נאפּאָלעאָן געזעהען, אַז זי ווייס איהר אורטייל, אַז זי דערוואַרט די קאַטאסטראָפע.

און איין מאָל, ווען זי און איהר מאן זענען געבליבען אַליין, וואָס פלעגט איצט פאַסירען זעהר זעלטען, האָט ער פלוצלינג אָנגעפאַנגען רעדען וועגען דער פערגאַנגענהייט, וועגען זייער ערשטער באַגעגעניש, און עס האט זיך ארויסגעצייגט, אַז די פופצעהן יאהר וואס זענען פערלאָפען פון יענער צייט, האָבען גאָר נישט אויסגעמעקט פון זיין זכרון, ער האט געדענקט יעדע אייבצעלהייט, און ווען יאזעפין האָט אויסגערעדט איהר וואונזער, האָט ער אַ זאָג געטון מיט פייער אין קול:

— מיין טייערע, מיין יאזעפין, איך ווייס, אַז די גליקליכסטע מאָמענטען פון מיין לעבען האָסטו מיר געגעבען, און איך פערזיכער דיך, אַז איך האָב דיך ליב געהאט מיט'ן גאנצען האַרצען: נישט קוקענדיג אויף די קליינע אומאנגענעמליכקייטען, נאר וואס זאל מען טון, די אינטערעסען פון פראנקרייך שטעהען העכער פון אַלץ אין דער וועלט, און איך מוז זיך אונטערוואַרפען דעם ווילען פון מיין פאלק, זיי פערלאַנגען א יורש.

ווען נאפּאָלעאָן האָט די דאָזיגע ווערטער ארויסגערעדט האָט ער געקוקט צום באָדען, ער האט נישט געזעהען וואס פאר אַנ'עפעקט זייבע ווערטער האָבען אויף זיין פרוי, נאָר אויסגעקוקט האָט איהם אַ הויכער אויסגעשריי און אַ פאַל צום באָדען, יאזעפין איז געלעגען אַ געחלש'טע ביי זיינע פיס.

נאפּאָלעאָן האָט זיך דערשראָקען אַ טויט און האט אנגעהויבען קלינגען, אַז די דינערשאפט זאל זיך צו אַמענקומען, אייגער פון די באַהענטסטע מענשען האָט געגומען די געחלש'טע אין זייבע אָרעמס און האָט איהר ארויסגעטראָגען פון דעם שפייז־צימער אין איהר פריוואַטע בודוּאַר. זי איז געווען בעוואוסטלאָז, נאר זי האט געהאלטען אין איין ווידערהאָלען: „דו ווילסט מיך אוּמברענגען טוסטו עס, בין איך טויט". און ווען זי איז געקומען צו זיך איז נאָך נאפּאָלעאָן געזעסען בעבען איהר, ער האט געהאלטען איהר האַנט, אָבער ער האט נישט געקוקט איהר געזיכט, ווי דאס וואָלט פאר איהם געווען אוממעגליך צו טאָן.

אַ גאַנצע נאַכט האָט נאפּאָלעאָן נישט צוגעמאכט מיט קיין אויג, ער איז ארומגעגאַנגען אין זיין קאבינעט היין און צוריק פערטיפט אין געדאַנקען, עס איז געווען קלאָר, אַז דער מענש קאָן זיך נישט בעשליסען וואס צו טון, איהם איז געווען אומגעהייער שווער זיך צו שיידען פון דער פרוי, וועלכע האט איהם געגעבען אַזוי פיל גליק און טרייהייט, יעדע מינוט איז ער צוגעקומען צום צימער וואו די קעניגין איז געלעגען, ער האט זיך צוגעהערט און איז ווידער אוועק אין זיין צימער, אַזוי האָט זיך עס געצויגען אַ פּאָר טעג און אַ פּאָר נעכט, נאפּאָלעאָן האט אונטער דער צייט נישט געזעהען זיין פרוי, ער האט קיין מוט נישט געהאט פאַר דעם, און איך פאַלאַץ איז געווען די גאַנצע צייט אַזוי שטיל איינגעזאַמט, אַז מ'האָט מורא געהאט ארויסצורעדען אַ ווארט, ווייל אלע האבען געוואוסט דאָס אין געהיים ווערט אַלץ צוגעגרייט פאר דעם, אַז די פּראַצעדורע פון דעם אָפּ־גט'ען זיך זאל פאָרקומען וואס שנעלער.

און דעם 15־טען דעצעמבער פון דעם יאהר 1809, האָבען אין איינעם פון די זאַלען פון דעם קעניגליכען פאלאץ, זיך פערזאמעלט אַ סך מענשען, עס זענען געקומען אַלע מיטגלידער פון דער פאמיליע און אַלע אָנגעזעהענע מיטגלידער פון דער רעגירונג. נאפּאָלעאָן איז געשטאַנען אייבער אַליין, אָפּגערוקט פון אַלעמען. זיין פנים איז געווען ווייס, די אויגען פערלאָפען ווי ער וואָלט אַ סך געוויינט, עס איז געווען שטיל, קיינער האט נישט געהאט דעם מוט אַרויסצורעדען אַ וואָרט.

און אָט האט זיך געעפענט אַ טיר, עס איז אַרויסגעקומען אַ הויכע געשטאלט אין טונקעלען געקליידעט. זי האט זיך דערנעהנטערט צום טיש אויף וועלכען עס זענען געלעגען דאָקומענטען. עמיצער האָט איהר אָנגעצייכענט מיט אַ פינגער, וואו זי זאל זיך אונטערשרייבען, נאר אַ קלייבע ווייל'ע האָט עס געדויערט, ווייל די אויגען זענען ביי איהר געווען פערלאָפען מיט טרעהרען, זי האט זיך ארייגעבויגען איבער'ן טיש, געלייגט איהר חתימה און איז שנעל ארויס פון צימער.

* * *

עס זענען אוועקגעלאָפען חדשים, יאהרען, נאפּאלעאָן האָט חתונה געהאט מיט דער טאכטער פון דעם עסטרייכישען קעניג, זי האט איהם געבוירען אַ זוהן, גאַנץ פראַנקרייך האָט געיובעלט, קאַנאָנען האָבען געדונערט, די גאַסען זענען געווען פול מיט מענשען, מ'האָט געזונגען און געטאַנצט. נאר אין אַ פאלאץ, ווייט הינטער פאריז איז יאזעפין געזעסען אייבעאַליין און האָט געוואַרט אויף עפּעס. יעדע ווייל'ע איז זי צוגעקומען צום פענסטער און אַרויסגעקוקט, עס איז שוין געווען נאָך האלבע טאג, זי איז געוואָרען אומרוהיג און געמורמעלט עפּעס צו זיך אַליין. נאר דאן האָבען זיך דערהערט די טריט פון אַ גאלאָפּירענדען פערד, אַ מאַן איז אַריינגעקומען אין צימער און האט זיך טיף פערנייגענדיג דערלאַנגט אַ צעטעלע דער קעניגין, זי האט עס מיט ציטערענדע הענט געעפענט און איבערלייענענדיג עס, האט זי זיך צעיאַמערט פאַלענדיג אויפן סאָפע, נאר עס האט נישט לאַנג געדויערט, דאס זענען געווען פריידען טרעהרען, איהר געוועזענער מאַן איז איצט געוואָרען אַ טאַטע, ער האט זיין אייגען קינד, ווי גליקליך זי איז.

און אין דעם טאג, וואס מ'האָט געזאָלט באַפאַלעאָנ'ען פערשיקען אויפ'ן אינזעל עלבא, איז יאָזעפין געלעגען אויפ'ן טויטען בעט, זי האט נישט דערלעבט צו הערען די שרעקליכע נייעס וועגען דעם מענשען וועמען זי האט ליבער געהאט ווי אַלץ אין דער וועלט.

(סוף).

גרויסען פון דער הויפּט־שטאָט

פון אונזער וואַרשאַווער קאָרעספּאָנדענט

מ. עלבוים

אין דער פּאָליטישער און זשורנאַליסטישער וועלט איז מען געוואוינט אָנצורופען די זומער־חדשים: אוגערקע־סעזאָן. וואָרום אזוי פיהרט זיך שוין פון אייביג אָן: אין די דאָזיגע זומער־חדשים זענען די אַלע, וואָס מאַכען די פּאָליטיק, נישטאָ אין שטאָט; זיי פּערלאָזען די אַרבייטס־ צימערן, די קאַבינעטען און געפינען זיך אין די קור־ערטער. האָט זיך טאַקע איינגעבירגערט דער בעגריף, אַז דעמאָלט, ווען עס קיניגען די אוגערקעס — טרעטען אָפּ די פּאָליטיקער.

היי־יאָהר קאָן זיך אָבער דער דורכשניטליכער לעזער, דער צייטונגס־לעזער, נישט בעקלאָגען אויפ׳ן אוגערקע־סעזאָן.

ווי אין אַ שנעל־לויפענדען פילם זענען אין דער לעצטער צייט פּערבייגעפלויגען די געשעהענישען; מ׳האָט פּשוט נישט געקאָנט דעם אָטעם כאַפּען. אדרבא, ס׳איז גענוג בלויז דורכצובלעטערן די צייטונגס־זייטען פון דער גאַר־לעצטער צייט:

באַך דעם שרעקליכען מאָרד איבערן אינערן־מיניסטער פּיעראַצקי, וואָס האָט אויפגערודערט אַלץ און אַלעמען, זענען געקומען די געשעהענישען אין דייטשלאַנד, די מעשה־רוהם, דאָס דייטשיסען אָהן אַ געריכט צעהנדליגער פון די טרייעסטע היטלעריסטען; דאַן איז געקומען דער פליה פון די ברידער אדאַמאָוויטש איבערן אַטלאַנטיק, זייער אָנקומען קיין וואַרשע; און אַט באַלד איז דער גאַנצער יובעל־טומעל פערשטומט געוואָרען מיט דער שרעקליכער פּערפּליינגס־ קאַטאַסטראָפע, און אין סאַמע מיטען דערינען — זענען געקומען די טראַגישע געשעהענישען אין עסטרייך, דאָס דערשיסען דאָלפוס׳ן. האָט מען נישט בעוויזען צו נעהמען אַן אָטעם־פּויזע — דער טויט פון הינדענבורגן.

אין סאַמע ברען פון די אַלע געשעהענישען איז אויך געקומען די בעפרייאונג פון סטאַוסקין דורכ׳ן ירושלים׳ער אַפּעלאַציע־געריכט. אויך אַט די וויכטיגע געשעהעניש איז כמעט פערטושט־געוואָרען אינ׳ם קאַליידאָסקאָפּ פון פּאַסירונגען אויף דער וועלט.

און דאָס אַלץ איז פערבייגעלאָפען פאַר אונזערע אויגען און מוחות אין משך פון בלויז געציילטע וואָכען. שנעל, גיך, אָהן אָפּהאַלט, איינס נאָכ׳ן אַנדערן; עס וואָלט זיך געדוכט, אַז די געשיכטס־מאַשין וואָלט געאַרבייט „איבערשטונדען״. גלייך דער אַפּאַראַט, וואָס מאַכט געשיכטע וואָלט געוואָלט עפּעס דעריאָגען, אַריבעריאָגען, צו־איילען, כדי נישט צו פּערשפּעטיגען די וויכטיגע וויכטיגע געשעהענישען, וואָס דאַרפען קומען און וואָס וועלען, זיכער, קומען.

דער ווייסט וואָס פאַרא נאָך פּאַסירונגען עס וואַרטען אויף אונז אין דער נאָהענטסטער צייט און וואָס וועלען אויך אַריבעריאָגען איינע די אַנדערע.

די ערשטע שוואַלבען בעווייזען זיך שוין: אַט קומט פאַר אונז, יודען, אַ שרעקליכע ידיעה פון אַלושיר, אַז דאָרט אָהין האָבען שוין דערגרייכט די שאַרפע ציין פון דער היטלעריסטיש־אַנטיסעמיטישער פּראָפּאַגאַנדע; טויטע און פערוואונדעטע יודען אַזש אין דעם ווייטען אַלושיר, וואָס, כידוע, געפינט זיך אונטער דער הערשאַפט פון דעם ליבעראַלען פראַנקרייך. און מען שטויסט אין דער יודישער וועלט: שוין־שוין אויך אונטער פראַנקרייכס הערשאַפט?...

* * *

אין וואַרשע, אין דער מעטראָפּאָליע פון פּוילען, איז אָבער אין דער פּאָליטיק ווייטער דער אוגערקע־סעזאָן. אַ חוץ דער עקספּאָזע פון פּרעמיער קאָזלאָווסקי אויף דער פּלענאַר־זיצונג פון ב. ב.־קלוב, איז קיין שום וויכטיגעס נישט געשעהען.

דערפאַר איז אָבער לעבעדיג אויף די גאַסען פון וואַרשע.

צעהנדליגער טויזענדער פרעמדע פּנימ׳ער פּולען אויס די וואַרשאַווער גאַסען און פּלעצער; עס שפּילען אָרקעסטערס, עס קומען פאַר מיליטער־ריוויעס, מאַניפעסטאַציעס און דעפילאַדעס; מען האַלט רעדעס דורך מיקראָפאָנען און הויך־רעדערס — וואָס איז געשעהען?

עס קומט פאָר דער 2־טער צוזאַמענפאָהר פון די פּאָליאַקען פון אַלע עקען וועלט. ביי 10.000 פּאָליאַקען פון אַמעריקע, כינע, ענגלאַנד, פראַנקרייך, קאַנאַדע, דייטשלאַנד און פון אַ ריי אַנדערע לענדער זענען געקומען קיין וואַרשע זיך פרעהען מיט זייער מאַמע־ערד.

דער דאָזיגער צוזאַמענפאָהר איז אָרגאַניזירט געוואָרען — שוין צום צווייטען מאָל — דורך אַ ספּעציעלען קאָמיטעט, וואָס ווערט אָנגעפיהרט דורכן פּראָפּאַגאַנדע־אַפּאַראַט פון׳ם אויסערן־מיניסטעריום.

עס האַנדעלט זיך וועגען אייַנפּלאַנצען פּוילישקייט און צוגעבונדענקייט צו פּוילען צווישען די כלל אַלע מאַסען פּאָליאַקען, וואָס האָבען אַמאָל עמיגרירט קיין אויסלאַנד. מען מיינט אויך, צו מאַכען פון די אויסלענדישע פּאָליאַקען אַ ווירקענדען עלעמענט אין די לענדער, וואו זיי וואוינען; זיי זאָלען דאָרט שטעהן אויף דער וואַך פון פּוילענס אינטערעסען, זיי זאָלען דאָרט אָפּהיטען פּוילענס נאָמען, בעהעמען אַ וואָרט דאָרט, וואו עס וועט זיך האַנדלען וועגען פּוילען א. אז. וו. א. אז. וו.

פון די עקזיסטירענדע און ניי־געשאַפענע פּוילישע אָרגאַניזאַציעס אין אויסלאַנד וויל מען שאַפען אַ מין צווילע, נישט־אָפיציעלע — אָבער מעהר־וויניגער — אַמבאַסאַדעס און קאָנסולאַטען.

רופט מען טאַקע אָן דעם איצטיגען צוזאַמענפאָהר פון די אויסלענדישע פּאָליאַקען: „דער גרויסער סיים פון דער אויסלאַנדס־פּאָלאָניע״. און כאַראַקטעריסטיש, אַז די ענגע דעלעגאַטען־זיצונגען פון די צוזאַמענפאָהר דעלעגאַטען קומען פאָר אין דער געבייַדע פון סיים. די דעלעגאַטען אַרבייטען טאָג און נאַכט. אויפגאַבען זענען דאָ גרויסע.. דאָס פעלד אין אויסלאַנד איז נאָך וויניג פּעראַקערט. טוט מען טאַקע, אַרבייט מען, אַקערט מען און מען זייעט.

אַ חוץ די געוועהלטע דעלעגאַטען זענען געקומען סתם־פּאָליאַקען פון אַלע וועלט־טיילען. עולם פיבערט און ציטערט אַ״ין אָנבליק פון די פּרישע אויסגעפּלאַסטערטע, בעצירטע און בעפּאַהנטע גאַסען. פּאַנאַטישע פּאָליאַקען וואַרפען זיך אויף דער ערד און קושען די „זשטייגער״. עס זשומעט די גאַס, עס שאַלען פאַנפאַרען.

און — וואַרשאַווער סוחרים, רעסטאָראַנען, האָטעלען, זעהען דערווייל אַ לעבעדיגען גראָשען פאַר די אויגען.

די תפיסה־מאַכט היט אָפּ די יודישע מיידלעך פון פּוילען פאַר׳ן... „הרי את״

דער גורל פון די 32 אַרעסטירטע מיידלעך אין דער פרויען־תפיסה אין בית־לחם

ירושלים (יט״א) די 32 יודישע פרויען פון פּוילען, וואָס זענען פערהאַלטען געוואָרען אַלס „אומלעגאַלע״ עולים, ווערען געהאַלטען אין שטרענגער איזאָלאַציע אין דער פרויען־תפיסה אין בית־לחם. בעזונדערס ווערען צו די פרויען נישט צוגעלאָזען קיין מענער־בעזוכער, ווייל די תפיסה־מאַכט האָט מורא, אַז עס זאָל נישט געשעהען קיין פער׳קנס׳ונג מיט׳ן אָפּזאָגען דעם „הרי את״ דורך אַ בירגער. היות אין דעם פאַל בעקומט די פרוי אויטאָמאַטיש די א״י־בירגערשאַפט און טאָר נישט געהאַלטען ווערען אין תפיסה.

די אַרעסטירטע מיידלעך טענה׳ן כסדר, אַז זיי האָבען נישט קיין שום פּאַספּאָרטען אָדער אַנדערע פּערזענליכע דאָקומענטען, און אַז זיי זענען לעגאַלע א״י־איבוואוינערינס. די מאַכט־אָרגאַנען ווייסען נישט, וואָס מען וועט קענען טון מיט די אַרעסטירטע, נאָכדעם ווי זיי וועלען אָפּקומען זייער 3־חדשים־שטראָף, היות עס איז נישטאָ קיין פאָרמעלער גרונד צו דעפּאָרטירען זיי אין אַ וועלכען עס איז לאַנד. מחמת די אַרעסטירטע האָבען נישט קיין דאָקומענטען, איז זיי קיין לאַנד נישט מחויב אַריינצולאָזען.

די אַרעסטירטע פיהלען זיך געזונד און זענען מונטער, זיי זענען ענטשלאָסען נישט צו פערלאָזען ארץ־ישראל.

דער פּוילישער גענעראַל־קאָנסול אין ירושלים ד״ר קוניקאָווסקי האָט בעזוכט די אַרעסטירטע אין תפיסה, וועלכע האָבען אויך איהם איבערגעגעבען, אַז זיי האָבען נישט קיין שום פּערזענליכע דאָקומענטען.

האַנדוועקער!

האָסטו שוין רעגיסטרירט דיין וואַרשטאַט?

אויב נישט, תיכף רעגיסטרירען!

דעם 15־טען היינטיגען חודש ענדיגט זיך דער פּריווילעגירטער טערמין!

Dr. med. Trepman

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216־90

ספּעצ. פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענערשוואַכע אויך אַלע אַרט אַנאַליזעס. נעהמט אָן פון 8—12 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום־טוב פון 8—1. בעזונדער׳ע ווארטע־זאַל פאַר פרויען.

ראַטעוועט אייער געזונד!

קראַנקע אויף רופּטורע (בּרוך־קראַנקהייטען)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל־גומי־באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך־קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאָס אָראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פּערלעגען ספּעציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך־באַנדאַזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען־ביין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל־גאָרסעטען אויף ביינער־שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָפּעדישע הייל־אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס־מאָדעלען, אויך זשילאַסעס. — גומי־זאָקען לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס

ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל־אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)

(פּראָנט פּאַרטער), טעל. 177־09 נאָהנט פון לאָדזער פאַבריקס־באַהנהויף

בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איזאָונבעדינגט נויטיג. צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען און דאַנק־בריף. (אין זגערוש אויף טלאָמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

ר. איזראעל

דער אַריער־פּאַראַגראַף 182

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

גרויסע רויט־פייערדיגע אותיות האָבען זיך אויסגעדרוקט אויף דעם פּאַפּיר, יעדער אות, יעדעס וואָרט האָט אויסגעפרעסט אויפ׳ן פּאַפּיר גראָד אַזעלכע צייכענס, ווי דאָס גליהענדיגע אייזען איך די אינקוויזיציע־קעלערן אויף די לייבער פון די אַרעסטירטע. קאָן האָט שווער געאַרבייט ביים שרייבען מיט זיין פרימיטיווען וויסען און קענען האָט ער געשריבען אין דער גרעסטער בעגייסטערונג, איהם האָט זיך אויסגעדוכט, אַז ס׳איז אוממעגליך איבערצוגעבען אויפ׳ן פּאַפּיר דאָס אַלץ, וואָס ער וואָלט געוואָלט און געדאַרפט איבערגעבען...

אין דער צייט האָט זיך די אַבלאַווע אין גאָרטען געענדיגט. די שטורמיסטען האָבען זעהט אויס, דאָ קיין שום פּערדעכטיגעס נישט געפינען, ווייל זיי האָבען מיט זידלערייען און קללות פּערלאָזען דעם גאָרטען, באַלד איז אויך שטיל געוואָרען אויפ׳ן גאַס, ווייל די שטורמיסטען אַפּטיילונגען האָבען, איבערלאָזענדיג אַ וואַך, געוואַנדערט ווייטער צו כאַפּען דעם געפעהרליכען פערברעכער.

רודאָלף האָט זיך געדרעהט הין און צוריק איבער די לעדיגע צימערן פון פּאַלאַץ, ערוואַרטענדיג, אַז די שטורמיסטען זאָלען אויך דאָ אַריינקומען, די גרעפין האָט איהם בערוהיגט און האָט געזאָגט:

— זיי וועלען נישט האָבען די דרייסטקייט אַריינצוקומען צו אונז אין הויז, זיי האָבען צופיל צוטרוי צו מיר, אַז זיי זאָלען מיר נישט וועלען גלויבען אָדער אין עפּעס חושד זיין. איך האָב זיי אַליין געהייסען זוכען אין גאָרטען, כדי זיי זאָלען גאָרנישט געפינען. יעדענפאַלס, רודאָלף, איז ווינשענסווערט, אַז ער מאַן זאָל נישט דאַרפען לאַנג בלייבען ביי אונז. איך מוז זעהען אַזוי דעם עניין איינצואָרדענען, אַז ער זאָל וואָס שנעלער פון דאַנען קענען ענטלויפען.

— געוויס, גנעדיגע פרוי, האָט רודאָלף געזאָגט. דאָס איז אַ שפּיל מיט דעם טייוועל. צו געפעהרליך פאַר אַ מענש, וועלכע זוכט נאָך זיך אַריינצואָרדענען אין די היינטיגע צייטען ווי אַ רוהיגער בירגער....

— איך וועל דאָס שוין איינאָרדענען און דו רודאָלף זאָלסט זעהען, אַז דעם גאַסט זאָל נישט פעהלען צו עסען, אַז ער זאָל ביי אונז נישט פערהונגערן.

— וועגען דעם האָב איך שוין געזאָרגט, איך האָב איהם אויך בעזאָרגט מיט אַ ברעזיאַלווער און עטליכע מאַגאַזינען, אויב דאָס וועט איהם נויטיג זיין...

— צו וואָס קען דאָס איהם נויטיג זיין?

— אָדער איין קויל פאַר זיך אַליין, אָדער ס׳וועט איהם פערפעהלען קוילען פאַר זיבען פּערפאָלגער.

— באַר נישט ביי אונז אין הויז, האָט די גרעפין געזאָגט, דאָס איז אַ זעהר שווערער קלאַפּ פאַר מיר. גלויב מיר, רודאָלף, איך האָב דאָך אָבער אַנדערש נישט געקענט...

— איהר דאַרפט זיך נישט פערטיידיגען, פון מיין שטאַנדפּונקט אויס, דאַרף מען אונבעדינגט אַזאַ ליידענדען מענשען העלפען מיט וואָס מ׳קען נאָר.

לייטענאַנט אַלפרעד בעהמע האָט נישט געקענט רוהיג איינזיצען אין שטוב. ער איז אַוועק אין קאָנצענטראַציע־לאַגער. און זיך אַנגעמאָלדן צום לאַגער־קאָמענדאַנט קראַניגג, וועלכער איז געוועזען אין ביוראָ און אויך מיט אונגעדולד געוואַרט אויף ידיעות וועגען דעם רעזולטאַט פון דער פּערפאָלגונג.

— און וואָס הערט מען, האָט בעהמע געפרעגט, אַריינקומענדיג צו קראַניגגען.

— ליידער נישט קיין פריילעכעס. די פּערפאָלגונג האָט דערווייל קיין שום רעזולטאַט נישט געגעבען.

— זאָגט מיר קראַניגג, ווי אַזוי האָט דער רוצח געקענט קומען, ווי אַזוי איז דאָס מעגליך צו ענטלויפען פון קאָנצענטראַציע־לאַגער, אויב ס׳איז פאַרהאַן אַזאַ מעגליכקייט האָט דאָך נישט קיין שום זין אונזער גאַנצע אַרבייט און דאָס פּערהיטונגס מיטעל, וועלכע איז געווען אונזער אייגען דייטשע ערפינדונג.

— איך קען מיר נאָך נישט אָפּגעבען קיין חשבון דערפון, איך ווייס בשום אופן אַליין נישט, ווי אַזוי דאָס האָט געקענט פּאַסירען.

— ס׳איז דאָך נישט אַנדערש, אַז איהר מוזט האָבען דאָ פּראָוואָקאַטאָרען. איך שטעל מיר אַנדערש דעם ענין נישט פאָר.

— נו, געה דאָ זיי אַ חכם און ווייס פון פּעמען דו זאָלסט חושד זיין, אַז אַלץ זענען פערטרויליכע מענשען מיט גרויסע פּראָטעקציעס. יעדער איז פאַר זיך אַ פּרינץ און זאָגט די ווערטער וואָרט, האָסט דו איהם די קרוין פון קאָפּ געריהרט.

— נישטאָ קיין דיסציפּלין ביי אונז, נישט דאָ באַך די שטאַרקע האַנד, יעדער איז ביי אונז אַ יחסן, האָט בעהמע געזאָגט, אָבער אין דעם האָט איז דאָך כמעט נישט פערהאַן קיין פערענטפערונג, איהר ווייסט קראַניגג, וואָס אַזאַ פערשוין קען אונז שאַדען ברענגען, ווען איהם זאָל זיך איינגעבען צו ענטלויפען קיין אויסלאַנד?

— איך ווייס דערפון, איך ווייס עס גוט, גלויבט מיר, אַז מיר איז שוין במעט מיין אמת. איך וואָלט איהם גערן פטור געוואָרען, הגם איך בין בעוואַרפען מייט אַ גרויסער פאַמיליע און האָב זיך נישט פון וואָס אויסצוהאַלטען.

קראַניגג האָט כסדר געקלונגען דורכ׳ן טעלעפאָן אין „ברוינעם הויז״ אַריין. ער האָט זיך כסדר נאָכגעפרעגט, צי האָט מען נישט פערהאַלטען קאָנען.

— קיין שפור, איז געווען כסדר דער ענטפער, אַזוי ווי אין וואַסער אַריין?

— צום טייוועל, האָט זיך בעהמע דענערווירט, ער האָט דאָך נישט געקענט ענטלויפען, איך האָב דאָך איהם מיט מיינע אויגען געזעהען פאַר׳ן פאַלאַץ פון דער גרעפין. ס׳האָט געדויערט נישט קיין גאַנצע צעהן מינוטען פון דער צייט, ווען איך האָב איהם געזעהען ביז דעם מאָמענט, ווען איך האָב זיך גיט אויך פערשטענדיגט, ווי ווייט האָט ער געקענט אַוועקגעהען פון דעם אָרט. קיין אויטאָס אָדער אַנדערע פערקעהרס־מיטעל האָט ער דאָך נישט געהאַט צו דיספּאָזיציע.

— דאָס איז אמת, האָט קראַניגג אָבער נישט מיין זאַך איז זיך אַריינצומישען אין דעם, ווי אַזוי די אויספאָרשונג ווערט געפיהרט, דאָס איז אַ זאַך פון דער פּאָליציי און די שטורם־אַפּטיילונגען. די פּאָליציי וואָלט אפשר גיכער פערשטאַנען ווי אַזוי דעם ענין צו פיהרען — פון אַלטער פּראַקטיק, אָבער די פּאָליציי איז דאָך איצט איינגאַנצען אָפּגעשטעלט געוואָרען אַז אַ זייט דורך די שטורמיסטען, וועלכע מיינען, אַז זיי זענען קלוגער פון דער גאַנצער וועלט. דעריבער קומען פאָר אַזעלכע קאָמפּליקאַציעס.

בעהמע איז געווען אונרוהיג, אַזוי לאַנג ווי קאָן געפינט זיך נישט אין די הענד פון די שטורמיסטען האָט ער זיך געפיהלט שטאַרק נישט זיכער. קאָן איז אַ מענש, וועלכער האָט גאָרנישט וואָס צו פערליערען.

— האָט ער דאָך בפירוש געזאָגט, אַז אויב ס׳וועט נויטיג זיין וועט ער מיך בעזוכען און פערלאַנגען פון מיר דאָס וואָס איהם קומט ס׳וועט דיכער קומען צו אַ קאָנפליקט און ווער ס׳וועט זיין דער זיגער אין דעם דאָזיגען קאָנפליקט קען מען בשום אופן נישט פאָראויסזעהען. בעהמע האָט דעריבער געזוכט עצות, וואָס פאַרא מיטלען ס׳זאָלען אָנגענומען ווערען, וואָס שנעלער צו כאַפּען דעם ענטלאָפענעם אַרעסטאַנט.

(פאָרטזעצונג קומט)

ראדיא=ווינקעל

ווי אזוי פליהט מען „אויף בלינד"

ראדיא ווייזט די ריכטונג פאר עראָ־פלאַנען, וואס פליהען איז נעפעל

ביזט געקוקט הערויף, וואס קאטאסטראָפעס מיט עראָפלאַנען קומען נאָך איצטער פאר און פון צייט צו צייט הערט מען, אז דא אָדער דאָרטען איז אַ עראָפּלאַן אַראָפּגעפאַלען און עטליכע מענשען זענען הערהר׳געט געוואָרען, איז אָבער דער פראָצעס פון פליהען מיט אַן עראָפּלאַן איצטער אַ סך זיכערער ווי עס איז געווען אפילו מיט אַ יאהר צוריק. אלע עטליכע חדשים קומט צו אַ נייע מאשין, אַ נייע ערפינדונג, אַ נייע איינריכטונג, וואס מאכט לופט־פליהעריי זיכערער און פערלייכטערט די העכסט פעראנטוואָרטליכע אויפגאבע פון׳ם פילאט.

דער גרעסטער שונא פון דעם לופט־פליהער זענען די נעפלען. מען זעהט נישט, וואס אונטען טוט זיך, מען זעהט נישט קיין סיגנאלען און מען זעהט נישט וואו מ׳דאַרף, אָדער מען קאָן זיך אַראָפּגעלאָזען מיט׳ן עראָפּלאַן. און קעגען אָט דעם שונא איז איצטער פעראַן אַ מעכטיג געווער, און דאס איז דער ראדיא „בים": אַ דין ביינטעל ראדיא־סיגנאלען.

פון דעם לופט־פעלד ווערען אַרויסגעשיקט ראַדיא־סיגנאלען פון זעהר קורצע כוואליעס און מיט קורצע ראַדיא־כוואליעס קען מען אזוי מאניפולירען, אז זיי זאלען געהן איבער אַ שמאלען וועג. די געוועהנליכע, די לענגערע ראַדיא־כוואליעס פערשפרייטען זיך צוגלייך אין אַלע ריכטונגען און וואו מען זאל נישט אוועקשטעלען אַ מאשין, וועט מען די דאזיגע כוואליעס קאנען אויפנעהמען, און מיט זעהר קורצע ראדיא־כוואליעס קען מען אויס פיהרען, אז זיי זאלען זיך פערשפרייטען בלויז אין איין ריכטונג, און בלויז יענע מאשינען, וואס געפינען זיך אין אָט דער ליניע קענען די ראדיא־סיגנאלען אויפנעהמען.

די ראדיא־סיגנאלען ווערען אַרויסגעשיקט פון דער צענטראַלער סטאַציע אין איין ריכטונג און אויטאמאטיש. די מאשין אַליין שיקט אַרויס די סיגנאלען און מען דאַרף צו דעם קיין מענש נישט און אין דעם עראָפּלאַן איז פעראַן אַ מאשינקע אזא, וואס בעהמט אויף די ראדיא־סיגנאלען. אין דער מאשינקע איז פעראַן אַ ווייסער פאַס מיט אַ שוואַרצען צייכען אין מיטען, אנטקעגען דעם שוואַרצען צייכען איז דא אַ קליינער דינער ווייזער. אזוי לאנג ווי דער עראָפּלאַן פליהט דירעקט צו דער לופט סטאַציע און איבער דער ליניע, איבער וועלכער די ראַדיא־סיגנאלען פערשפרייטען זיך, וועט דער ווייזער שטעהן פונקט אנטקעגען דעם שוואַרצען שטריך. זאל דער עראָפּלאַן אפפליהען אביסעלע אויף רעכטס אָדער אויף ליבקס פון אָט דער ליניע וועלען די ראַדיא־סיגנאלען באלד אפגעשוואכט ווערען און דער ווייזער וועט זיך אַרוקען אויף רעכטס אָדער אויף ליבקס פון דעם שוואַרצען שטריך. מוז דער פילאט אזוי קערעווען דעם עראָפּלאַן, אַז דער ווייזער זאָל שטעהן פונקט אַנטקעגען דעם שוואַרצען שטריך, און דאן איז ער זיכער, אז ער פליהט אין אַ גראַדער ליניע צו דעם לופט־פעלד.

אָט די ראַדיאָ־איינריכטונג, וואָס ווייזט דעם פּילאָט דעם גראַדען וועג צו דער לופט־סטאַציע אין פאַל פון אַ נעפעל, איז אַזוי וויכטיג, אַז אָהן דעם האָלט זיך די לופט פליהעריי בכלל נישט געקאָנט ענטוויקלען צו דער שטופע ווי זי איז איצטער.

ראדיא=פראָגראַם

דאָנערשטאַג, ד. 9=טען אויגוסט 1934

6 30 געזאַנג, 6,35 גראַמאָפאָן, 6,38 גימנאַסטיק, 6,53 גראַמאָפאָן, 7,05 פריהמאָרגען צייטונג, 7,10 גראַמאָפאָן, 7,20 הויז־ווירטשאַפט, 7,25 פערשידענעס, 7,35 טאָג־פראָגראַם, 11,57 צייט־סיגנאַל, 12,03 וועטער, 12,05 פרעסע, 12,10 קאָנצערט, 1 מיטאָג צייטונג, 1,05 אוידיציע פאר קינדער, 1,20 קאָנצערט, 2 עקספּאָרט קאָמוניקאַטען, 2.05 האַנדעלס קאָמוניקאַטען, 2,15 גראַמאָפאָן, 2,30 פייערליכער שלוס פון צוזאַמענפאָהר פון אויסלענדישע פּאָלאַקען, 4 קאָנצערט, 4,20 לייכטע מוזיק, 5 גראַמאָפאָן, 5,15 געזאַנג רעטשיטאַל, 5,30 קאָנצערט, 6 רעפּאָראַט, 6,15 הערשפּיל פון פויזען, 7 פערשידענעס, 7,10 פראָגראַם אויף מאָרגען, 7,15 קלאַוויר רעטשיטאַל, 7,50 ספּאָרט, 8 טעאַטער רעפּערטואַר, 8,12 קאָנצערט, 8 40 גראַמאָפאָן, 8,50 אָוונט צייטונג, 9 „צאַפּשטיק", 9,12 דריטער אקט פון וואַגנער׳ס אָפּערע, 10,30 רעפּאָראַט, 10,45 טאַנץ מוזיק, 11 וועטער, 11,05 אויסלענדישע פּאָלאַקען וועלען רעדען צו זייערע פאַמיליעס.

פון אויסלאַנד

4 אָפּערע פון מינכען, 8 סימפאָנישער קאָנצערט פון פאַריז, 8 קאָנצערט פון פּראַג, 8 אָפּערע פון שטראַסבורג, 8,45 אָפּערע פון מיילאַנד, 9,25 אָפּערעטקע פון ענגלאַנד.

אַן׳אינקאַסענט,

וואָס אינקאַסירט פאַר זיך

(2) די פירמע אהרן בערנהיים, פּאָמאָרסקאַ 10 האָט געמאָלדען דער פּאָליציי, אַז דער אינקאַסענט דוד קריגער איז איינקאַסירענדיג 300 זל. נעלם געוואָרען.

נאָכ׳ן „אינקאַסענט" איז אַרויסגעשיקט געוואָרען שטעק=בריף.

Dr.
Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל - גאַס 11, טעל. 238=02
נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער-שוועכע
נעמט אָהן פון 8—12 בייטאָג, 4—6 און פון 7—8.

היינט פּרעזענטירען מיר! די וואונדערבאַרע אמת׳ע לעבענס-דראַמע פון דעם גענייאַלען רעזשיסער JAMES FLOOD

„דער אפּגרונד פון לעבען"

אין די הויפּט=ראָלען די העלדען פון לוביטש׳ס "קונסט פון לעבען"

אויסערגעוועהנליכע אינסצעניזאַציע. אינטערעסאַנטער אינהאַלט. אַ פילם, Miriam Hopkins, Frederic March, George Raft, Helena Mack וואָס האָט אַרויסגערופען אַ סענסאַציע אין דער גאַנצער וועלט.

אויסער׳ן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבע און פאַקס=אַקטואַליטעטען.

קלאַנג=קינאָ
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

ב"ה

אויפרוף צו אַלע יודישע עלטערן אין לאָדז

הועד של ביה״ס „יסודי התורה" אַלעע 1. מאַי (פּאָסאָזשעוין) 37, האָט בעשלאָסען: צום נייעם שול-יאָהר 1934 35 איינצופיהרען אין דער דאָזיגער אַנשטאַלט און אין׳ם גן-ילדים בעדייטענדע תקונים און פערבעסערונגען הן בנוגע דעם סדרי-הלימוד פון די למודי קודש (עברי, חומש — רש״י, נ״ך, גמרא ותוספות א.אז.וו) ולמודי חול (וועלכע זאָל ענטשפּרעכען די למודים פון אַ פּאָוושעכנע שולע) בכלל דאָס אַלץ געלערנט דורך בעסטע פּעדאַגאָגישע קרעפטען, מלמדים און לעהרער—הן בנוגע די היגיענישע פּאָדערונגען פון אַ בעסערער לעהראַנשטאַלט, וואָס צו דעם צוועק איז אויך דעם שול-לאָקאַל פריש רעמאָנטירט, פערבעסערט און פערגרעסערט געוואָרען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט זיך אונז איינגעגעבען צו אַנגאַזשירען דעם אין לאָדז בעקאַנטען לשון-קודש-קענער און למדן (לאַנגיעהריגען שול-אינהאַבער) ר׳ יצחק גאָלדבערג אַלס דירעקטאָר און לעהרער פון חומש-רש״י, נ״ך, לשון-קודש, העברעאישע קאָנווערזאַציע, יודישע היסטאָריע, דקדוק, באור-התפלות און קריאת התורה.

ס׳איז אַלזאָ צו האָפען, אַז מיט׳ן אינטעריט פון אויבענדערמאָנטען פּעדאַגאָג, וועט אונזער לעהר-אַנשטאַלט אָפּגעשטעלט ווערען אויף דער בעהעריגער הויך און די יודישע עלטערן, וועלכע ווילען געבען זייערע קינדער אַ עכט יודישע און דערבײַ אויך אַ וועלטליכע ערציהונג וועלען נישט פערזוימען וואָס פריהער זיך צו מעלדען מיט זייערע קינדער אין קאַנצעלאַריע פון ביה״ס „יסודי התורה", אַל. 1. מאַי 37 וכל הקודם זכה. אַנמעלדונגען פון 9 ביז 3 נאָכם.

ברגשי כבוד גמור — הועד.

ברוך=קראַנקע !!!

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט אין לאָדז, פון דעם אין גאַנץ פּוילען בעריהמטען ספּעציאַליסט אָרטאָפּעד דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאָהר און איז געוואָרען אַנערקענט פון פיל בעוואוסטע פּראָפעסאָרען.

Dyr. J.Rapaport

ברוך=ליידענדע! ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע גומי-הייל-באַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט בעזייטיגען אָהן שום אָפּעראַציע, ראַדיקאַל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאָלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע לייַדענדע בּרוכען בייַ מענער, פרויען און קינדער. — ספּעציעלע אָרטאָפּעד. הייל-באַנדאַזשען פאַר צוריקגעקומענע בּרוכען נאָך אָפּעראַציעס, ווי אויך ספּעציעלע אינדיווידועלע צוגעפּאַסטע אָרטאָפּעד. בויך-באַנדאַזשען געגען אַראָפּלאָזען זיך פון מאַגען און קישקעס.

פאַר קאַליקעס, הויקערס און אַלערהאַנד פעהלער פון גוף!

אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט ווערען אויסגעאַרבייטעט די היילבאַרסטע און פון פיל פּראָפעסאָרען אַנערקענטע מעטאָדע ספּעץ. אָרטאָפּעד. הייל-גאָרסעטען פאַר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס בייַ קינדער און ערוואַקסענע קינסטליכע הענד (פּראָטעזען) און פיס, ווי אויך די פּראַקטישסטע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען פאַר שמערצליכע פלאַטפיס לויט גיפּס-מאָדעל.

אַכטונג!

אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט, ווערען נאָר פון מיר פּערזענליך בעהאַנדעלט.

30 יעהריגע פּראַקטיקע, פולע גאַראַנטיע !

ערמעסיגטע פּרייזען! עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוו. עס ווערען אויך אָנגענומען מיטגלידער פון אובעזפּ. ספּאַל. (קאַסע-כאָריך).

אַכטונג!

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל=אַנשטאַלט אין לאָדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאַנק

היערמיט דריק איך אויס מיין הערצליכסטען דאַנק דעם אָרטאָפּעד. ספּעציאַליסט ה׳ דיר. י. ראַפּאַפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10, פראָנט, פּאַרטער, פאַר׳ן אויסהיילען מיר מיין דאָפּעל-בּרוך, וועלכעס האָט מיר פיל יאָהרען זעהר שווערע שמערצען פערשאַפט. איך ערקלער דאָ מיט צופרידענהייט, דאָס אַ דאַנק ה׳ דיר. י. ר. האָט מיט זיין אויסגעצייכענטע מעטאָדע זעהר פיל געהאָלפען און איך פיהל מיך זעהר גוט און אַרבייטספעהיג, פאַר וועלכעס איך דאַנק איהם בעסטענס.

אַבּרהם קאַמעלגאַרן, לאָדז.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספּעציאַליסט פאַר אינערליכע קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
CEGIELNIANA 17, tel. 174-15

Dr. med.
Szarlotta Ejgerowa
צוריקגעקעהרט
ZAWADZKA 5, tel. 107-20.

שייטלען
מיט פאַריזער שרינדען און פערטיגע שייטל-ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט
ביי קערש.
סקוויעראָווא 15

וויכטיג פאַר דאַמען
נאָר 2 זל. ווערען פאַר איבערגען מאַכט די עלטעסטע
היטען
אויף גאַנץ נייע און אויך נייע היטען צו
3 50 געדענקט די אדרעס
Modystka „TOLA"
23 Żawadzka 23

Dr. med. **Niewiażski**
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען.

לעטשניצע

פאַר וועניריש קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 205-38
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד.
וועניריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען, אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס=סטאַציע
איז טעטיג אַ גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr.
S. Kantor
ספּעציאַליסט פאַר הויט און וועניערישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), הייליט מענער = שוועכע וואָיינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129=45
נעמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און פון 4—9
אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8—2 נאָכמ.
פאַר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פּרייזען.

כעמיש=באַקטעריאָלאָגישער לאַבּאָראַטאָריום
מ. שאַץ
לאָדז, פּעטריקאָווער 37.
מיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אַנאַליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, אא.

פאַר שאַכטעל=מאַכער, ליגירער, בוכבינדער און דרוקערייען !
רעפּאַראַטורען פון מעסערלעך, פערשידענע מאַשינען - טיילען און שווייסונגען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
11/13 קאָנסטאַנטינער 11/13
(רוג זאַכאָדניאַ)

רייכע הייל-קוואַלן

אייזען-בלאָטע-בעדער, מינעראַל קוואַלען און גלויבער-זאַלץ פון די וועלט-בעריהמטע קור-ערטער
FRANZENSBAD
ווערען עמפּפעהלט ביי פרויען-קראַנקהייטען, האַרץ-קראַנקהייט, רעומאַטיזם, מאַגען-קראַנקהייטען, קישקעס, לעבער, שלעכטע שטאָף - ווערקסלונג, צוקער=קראַנקהייט, נירען און אורין-קראַנקהייטען, בלוט און נערווען-קראַנקהייטען. קור-סעזאָן: פון 1=טן מאַי ביז העלפט אָקטאָבער.
אינפאָרמאַציעס און פּראָספּעקטען דורך דער קור-פערוואַלטונג.

Dr. med. **I. ROZENFELD**
אויערען, נאָז און האַלז-קראַנקהייטען
ZAWADZKA 8, tel. 241-53.
נעהמט אָן פון 2.30 ביז 4 30

סליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פריוע פאַסטענס

עס ווערט געברויכט אַ קוואַליפיצירטער שטריקער-אַרבייטער, ביי גאָלדבערג, קאַמיענגאַ 4. 3329

עס ווערט געזוכט אַ קוואַליפיצירטער אַרבייטער אויף 2 פּ. ד. מאַשינען ביי נאַשעלסקי, זגיערסקאַ 12. 3325

פערשידענעס

כ׳נעם אַרויס צו אַרבייטען אויף 10-ער און 12-ער שטריק - מאַשינען, ווסכאָדניאַ 40, וו. 26, נאָזיק. 3326

עס זענען געפונען געוואָרען פערשידענע דאָקומענטען פון אַ דייטשען פּליט אוים׳ן נאָמען אַדאָלף מאַלך. אָפּצונעמען אין אַדמיניסטראַציע.

אַן׳אַנשטענדיגער יונגערמאַן זוכט בעשעפטיגונג ביי וואָס עס זאָל נישט זיין, פאַר אַ קליינעם געהאַלט, מ. עדעלמאַן, טאַרגאָווא 38. 3328

אַ הויז צו פערקויפען. אַ בעקוועמע הויז, אַן׳אַפּיצינאַ מיט אויבסט-גאָרטען. צו דערוויסען זיך אין אַדמיניסטראַציע. צופאָהר מיט׳ן טראַמוואַי גומר 14. 3197

איך גיב אַרויס צו אַרבייטען מאַשין סוויטערס. אָפּערטען פאַר „טריקאָטאַזש" אין אַדמ. פון דער צייטונג. 3211

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה

פאַר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפּאַלטען
אין טעקסט—40	• • • • • 60—	• • •
נאָכ׳ן טעקסט—12	• • • • 18—	• • • •

נעקראָלאָגען—20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גר.

מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט. טייערער. אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. ... פאַר דער שטאָט 50 פּראָצ.

אַבּאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 4 זלאָטעס אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקאַ—1 דאָל.

אַדמיניסטראַציע באַזאָרגט נישט אַנאָנסען פון פּאָרמעלער, וועלכע ענדערן נישט פרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס. פאַר׳ן אינהאַלט און פאַר מיין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפּען פון ... ביז ...

Ze wydawnictwa „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman